

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Siedlcach
w 2016 roku**

Siedlce, marzec 2017

Spis treści

I. Wstęp	4
II. Zadania z zakresu pomocy społecznej	5
1. Informacje ogólne	5
2. Klienci pomocy społecznej	6
3. Zadania własne gminy	11
3.1 Praca socjalna	14
3.2 Zasiłki okresowe	17
3.3 Zasiłki stałe	17
3.4 Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne	18
3.5 Schronienie	18
3.6 Usługi opiekuńcze	19
3.7 Świadczenia realizowane w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	20
3.8 Zasiłki celowe	21
3.9 Sprawienie pogrzebu	21
3.10 Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt	22
4. Zadania zlecone gminy	23
4.1 Specjalistyczne usługi opiekuńcze	23
4.2 Środowiskowy Dom Samopomocy	24
4.3 Kierowanie do środowiskowych domów samopomocy	28
4.4 Pomoc dla cudzoziemców	28
4.5 Wynagrodzenie za sprawowanie opieki	28
5. Zadania własne powiatu	29
5.1 Poradnictwo specjalistyczne i interwencja kryzysowa	29
5.2 Pomoc osobom usamodzielnianym, o których mowa w art. 88 ustawy o pomocy społecznej	30
6. Zadania zlecone powiatu	31
6.1 Pomoc dla cudzoziemców	31
7. Zlecenie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej	32
III. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej	35
1. Wspieranie rodziny	35

---

2. Piecza zastępcza.....	35
IV. Świadczenie wychowawcze	36
1. Charakterystyka świadczenia wychowawczego.....	36
2. Realizacja świadczenia wychowawczego	37
V. Świadczenia rodzinne	38
1. Charakterystyka świadczeń rodzinnych	38
2. Realizacja świadczeń rodzinnych	41
VI. Fundusz alimentacyjny	46
1. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego.....	46
2. Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych	47
VII. Miejski Zespół Interdyscyplinarny.....	50
VIII. Zadania wynikające z innych ustaw	52
1. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	52
2. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	54
3. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych	57
IX. Pozostała działalność.....	58
1. Nadzór nad jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej.....	58
2. Prace społecznie użyteczne	59
3. Współpraca z organizacjami i instytucjami	60
X. Kadra	62
XI. Podsumowanie	65
Załącznik nr 1 Zestawienie wydatków budżetowych za lata 2015 – 2016	70
Załącznik nr 2 Zestawienie dochodów budżetowych za lata 2015 – 2016	77

I. Wstęp

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Siedlcach jest jednostką organizacyjną Miasta Siedlce powołaną do realizacji zadań samorządu gminnego i powiatowego, w szczególności z zakresu pomocy społecznej, Programu Rodzina 500+, świadczeń rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych. Działalność Ośrodka finansowana jest ze środków budżetu miasta i budżetu państwa.

Zadania Ośrodka określają w szczególności następujące ustawy:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 930 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 575 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r., poz. 195 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1518 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 489);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 546 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 2046 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1793 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1828);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 645 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1817 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 23 z późn. zm.).

II. Zadania z zakresu pomocy społecznej

1. Informacje ogólne

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, która wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia ich niezbędnych potrzeb i usamodzielnienia. Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym, przez działania profilaktyczne (głównie pracę socjalną, poradnictwo, interwencję kryzysową).

Pomoc społeczna polega w szczególności na udzielaniu przewidzianych ustawą świadczeń (pieniężnych i niepieniężnych), pracy socjalnej, prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Świadczenia z pomocy społecznej przyznawane są na podstawie decyzji administracyjnej. Podstawą do wydania decyzji administracyjnej jest wywiad środowiskowy wraz z niezbędną dokumentacją. W 2016 roku wydano **10.064 decyzji administracyjnych** z zakresu pomocy społecznej, w tym:

- 9.764 decyzji z zakresu zadań własnych (w tym 330 decyzji odmownych),
- 300 decyzji z zakresu zadań zleconych.

Od decyzji przysługuje prawo złożenia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Siedlcach za pośrednictwem Dyrektora Ośrodka. W 2016 roku do SKO przekazano odwołania w 18 sprawach. W 13 sprawach decyzja została utrzymana w mocy, 5 decyzji uchylono i sprawy zostały przekazane do ponownego rozpatrzenia.

2. Klienci pomocy społecznej

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje:

- 1) osobom posiadającym obywatelstwo polskie, mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d lub w art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1990 z późn. zm.), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej oraz w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany;
- 3) mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członkom ich rodzin, posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, zgodnie z art. 8 ustawy o pomocy społecznej przysługuje **osobom i rodzinom, których miesięczny dochód netto nie przekracza** ustawowego kryterium dochodowego, które od 1 października 2015 r. wynosi:

- dla osoby samotnie gospodarującej – **634,00 zł**;
- dla gospodarstw domowych wieloosobowych – **514,00 zł** na osobę w rodzinie,

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z następujących powodów (określonych w art. 7 ww. ustawy), w szczególności:

- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,

- bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Należy zaznaczyć, że w większości rodzin objętych świadczeniami z pomocy społecznej współwystępuje kilka problemów.

W 2016 r. świadczeniami z pomocy społecznej objęto 2.104 rodziny, 4.753 osoby w tych rodzinach (w 2015 r. 2.182 rodziny, 4.946 osób w rodzinie, w 2014 r. 2.309 rodzin, 5.256 osób w rodzinie). W porównaniu do 2015 r. nastąpił spadek liczby rodzin o 3,57%.

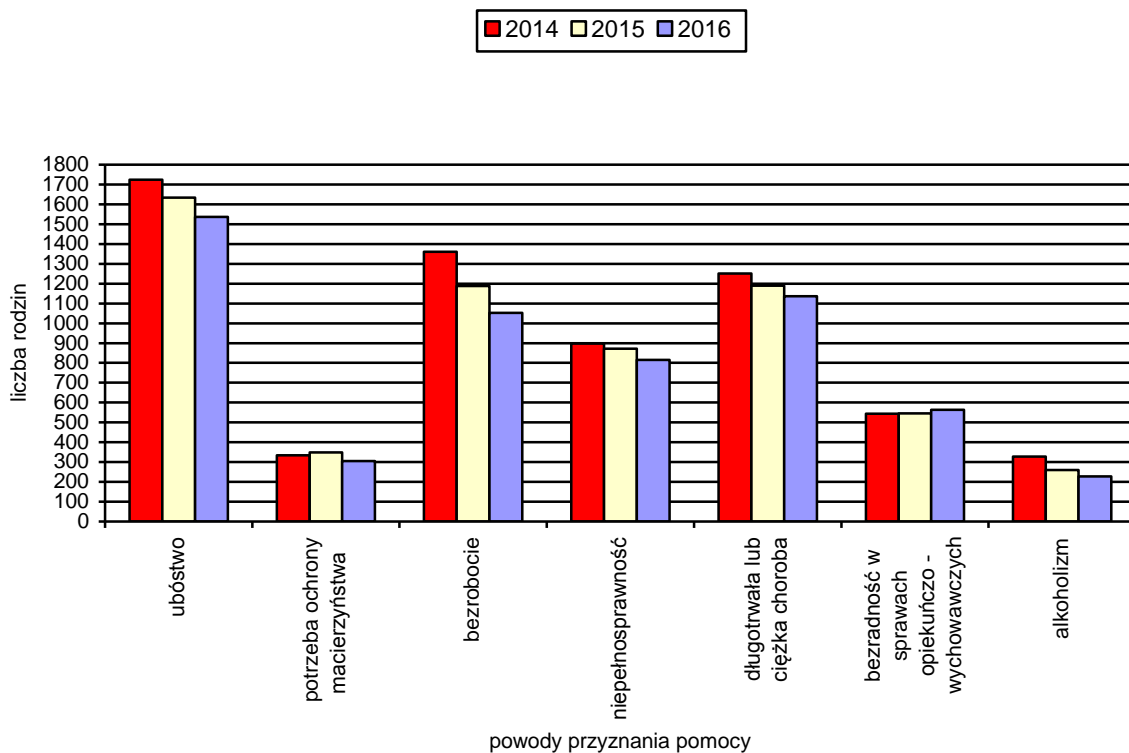
Tabela 1 Główne powody przyznawania pomocy społecznej przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Siedlcach w latach 2014 – 2016

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin*			Liczba osób w rodzinach		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Ubóstwo	1724	1634	1537	3894	3707	3465
Bezdomność	86	89	65	100	112	81
Potrzeba ochrony macierzyństwa	334	348	305	1473	1546	1377
Bezrobocie	1361	1188	1053	3450	3075	2682
Niepełnosprawność	897	872	816	1840	1715	1648
Długotrwała lub ciężka choroba	1251	1190	1137	2610	2367	2243
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	544	546	563	1950	1910	1876
Alkoholizm	327	260	228	596	471	390
Narkomania	11	15	17	12	34	42
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	72	40	37	127	55	64
Zdarzenie losowe	3	15	10	5	21	16

* w jednej rodzinie może występować kilka problemów

Dominujące powody przyznawania pomocy w latach 2014 - 2016

Głównym powodem przyznawania pomocy rodzinom w 2016 roku, podobnie jak w latach poprzednich, było **ubóstwo**. Poziom występowania ubóstwa w 2016 r. zmniejszył się o **5,93%**. Czynnikiem mającym bezpośredni wpływ na poziom ubóstwa w szczególności są: bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, uzależnienia, i te problemy, obok ubóstwa, są dominującymi wśród problemów rodzin ubiegających się o pomoc.

W 2016 roku pomocą społeczną z powodu **bezrobocia** objęto **1.053 rodzin**. Nastąpił spadek o **11,36%** w porównaniu do roku poprzedniego.

Problem **długotrwałej lub ciężkiej choroby** w 2016 roku stwierdzono w **1.137 rodzinach**. Nastąpił spadek o **4,45%** w porównaniu do roku ubiegłego.

Spadek, o **6,42%** nastąpił w odniesieniu do problemu **niepełnosprawności**, która w 2016 roku została stwierdzona w **816 rodzinach**.

Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego wystąpiła w **563 rodzinach** i wzrosła w porównaniu do roku poprzedniego o **3,11%**.

Potrzeba ochrony macierzyństwa była w 2016 roku powodem udzielenia pomocy społecznej w **305 rodzinach** (spadek o **12,35%**).

Poważnym, niejednokrotnie trudnym do zdiagnozowania, jest **problem alkoholizmu**. W 2016 roku stwierdzono go w **228 rodzinach**. W porównaniu do 2015 roku, nastąpił spadek o **12,30%**.

Strukturę rodzin objętych pomocą społeczną prezentuje poniższa tabela.

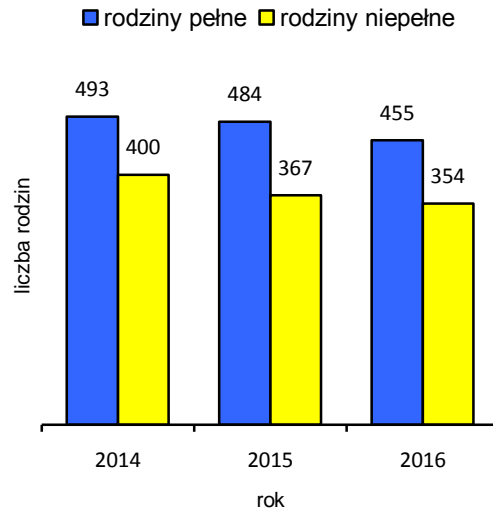
Tabela 2 Typy rodzin objętych pomocą społeczną*

Wyszczególnienie	Liczba rodzin					
	2014	%	2015	%	2016	%
Rodziny ogółem	2309	100	2182	100	2104	100
o liczbie osób w rodzinie 1	1100	47,64	1070	49,03	1034	49,14
2	372	16,11	332	15,22	326	15,49
3	307	13,3	279	12,79	270	12,83
4	297	12,86	275	12,60	258	12,26
5	153	6,63	140	6,42	134	6,37
6 i więcej	80	3,46	86	3,94	82	3,90
Rodziny z dziećmi ogółem	893	38,67	851	39,00	809	38,45
o liczbie dzieci 1	363	15,72	345	15,81	326	15,49
2	318	13,77	301	13,79	281	13,36
3	138	5,98	133	6,10	137	6,51
4	50	2,17	46	2,11	39	1,85
5	18	0,78	19	0,87	21	1,00
6	3	0,13	6	0,27	4	0,19
7 i więcej	3	0,13	1	0,05	1	0,05
Rodziny niepełne ogółem	400	17,32	367	16,82	354	16,83
o liczbie dzieci 1	187	8,1	183	8,39	177	8,41
2	131	5,67	109	4,99	105	4,99
3	46	1,99	44	2,02	49	2,33
4 i więcej	36	1,56	31	1,42	23	1,09
Rodziny bez dzieci, o liczbie osób w rodzinie 2 i więcej	316	13,69	261	11,96	261	12,41

*w tabeli zawarto informację o liczbie rodzin i udziale poszczególnych grup i podgrup rodzin w ogólnej liczbie rodzin

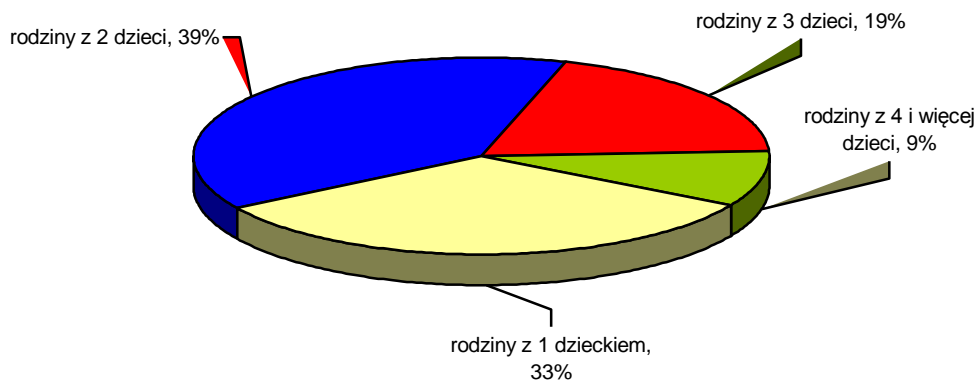
Największą grupę osób objętych pomocą społeczną stanowiły **osoby samotnie gospodarujące** (49,14% ogółu rodzin). Grupa **rodzin z dziećmi** stanowiła w 2016 r. 38,45% ogółu rodzin. W grupie rodzin z dziećmi znaczącą grupę (43,76%) stanowiły **rodziny niepełne**. Kształtowanie się zjawiska w latach w latach 2014 – 2016 przedstawia wykres.

Rodziny z dziećmi korzystające z pomocy społecznej w latach 2014 - 2016

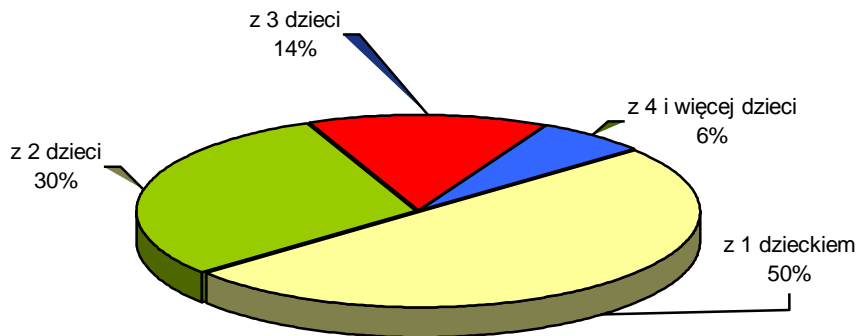

Strukturę rodzin z dziećmi (pełnych i niepełnych) korzystających z pomocy MOPR w 2016 roku ilustrują kolejne wykresy.

Rodziny pełne korzystające z pomocy społecznej w 2016 roku

Rodziny niepełne korzystające z pomocy społecznej w 2016 roku

3. Zadania własne gminy

Do zadań własnych gminy należy, m.in.:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych oraz specjalnych zasiłków celowych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- praca socjalna;
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych;
- dożywianie dzieci;
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu.

Realizując zadania własne gminy, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Siedlcach w 2016 roku udzielił pomocy **1.964 rodzinom** (4.416 osobom w rodzinach). W porównaniu do 2015 roku, w którym pomocą objęto 2.037 rodzin (4.628 osób w rodzinach), nastąpił spadek o 3,58%.

W tabeli nr 3 zawarto informacje na temat świadczeń pieniężnych i niepieniężnych realizowanych w ramach zadań własnych gminy w latach 2014 – 2016.

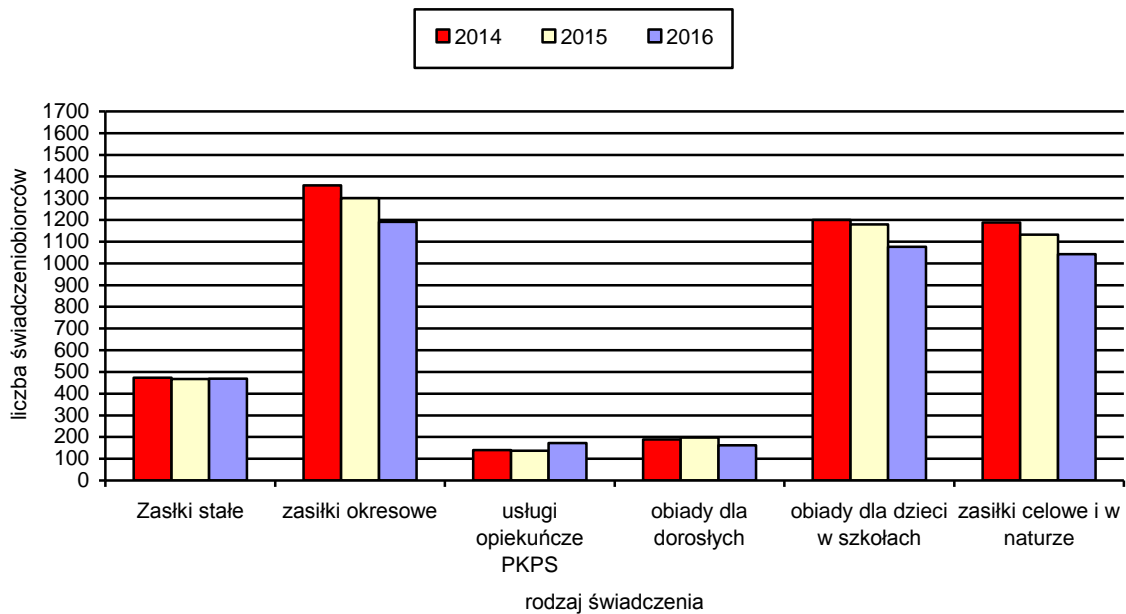
Tabela 3 Realizacja świadczeń w ramach zadań własnych gminy w latach 2014 – 2016

L.p.	Rodzaje świadczeń	Liczba osób, którym przyznano pomoc			Liczba świadczeń			Wydatki w zł		
		2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
1.	zasiłki stałe	473	468	469	4.767	4.642	4.502	1.977.676	2.013.579	2.178.727
2.	zasiłki okresowe	1.360 rodzin	1.301 rodzin	1.191 rodzin	8.849	7.961	7.315	2.569.293	2.390.338	2.304.758
3.	schronienie (noclegownia PKPS, mieszkania wspierane) ¹	51	45	36	8.494	8.724	8.456	165.000	180.000	182.000
4.	usługi opiekuńcze (świadczone przez PKPS)	140	137	173	44.220,5	39.611,5	47.704	598.016	598.689	611.733
5.	obiady dla najuboższych (dorosłych) (w Inst. Kofoeda)	189	198	162	24.516	28.369	25.436	128.146	160.268	153.566
	obiady dla dzieci w szkole i przedszkolu	1.200	1.179	1.077	130.870	136.316	120.637	426.797	443.354	404.105
6.	zasiłki celowe i w naturze (m.in. na dożywianie, opał, leki, odzież, bilet)	1.189 rodzin	1.132 rodziny	1042 rodziny	2.699	2.557	2.277	878.943	798.304	689.910
7.	sprawienie pogrzebu	36	23	26	36	23	26	14.573	9.892	19.615
8.	odpłatność miasta za pobyt osób w dps na terenie innej gminy ²	57	57	58	610	626	647	1.502.964	1.556.016	1.637.661
9.	składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu	398	398	389	4.016	3.906	3.779	155.966	157.221	170.819
10.	składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby objęte Indywidualnym Programem Zatrudnienia Socjalnego w CIS, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu	87	91	72	425	486	448	20.234	23.779	24.081

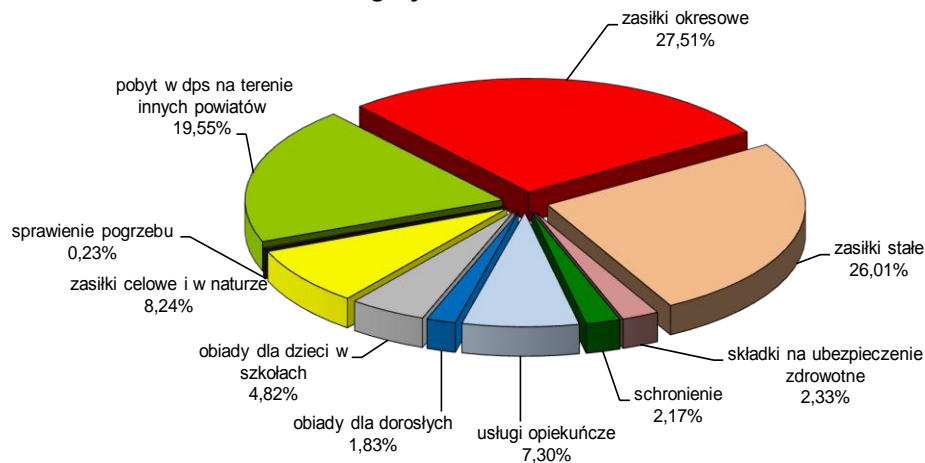
¹ w 2014 r. - 2 osoby, których koszty pobytu refundowały gminy ostatniego miejsca zameldowania ich na pobyt stały,

² świadczenia liczone w miesiącach

Realizacja wybranych świadczeń pomocy społecznej w zakresie zadań własnych gminy w latach 2014 - 2016

Realizacja zadań własnych gminy w 2016 roku wg wydatków

Z zaprezentowanych danych wynika, że w okresie sprawozdawczym największa liczba świadczeniobiorców objęta została pomocą w formie zasiłku okresowego. Wydatki na realizację wypłat zasiłku stanowiły 27,37% ogółu wydatków poniesionych na świadczenia pomocy społecznej realizowane w ramach zadań własnych gminy.

3.1 Praca socjalna

Praca socjalna jest podstawowym zadaniem pomocy społecznej realizowanym niezależnie lub równolegle z pozostałymi formami wsparcia i świadczeniami przyznawanymi klientom. Pomocą w formie pracy socjalnej objęci są praktycznie wszyscy klienci Ośrodka. Permanentnej pomocy w postaci pracy socjalnej udzielono natomiast **1.492 rodzinom** (w 2015 r. – 1.668 rodzinom, w 2014 r. – 1.859 rodzinom), w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej 118 rodzinom.

Praca socjalna ukierunkowana jest na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi. Bardzo często praca socjalna jest jedyną efektywną metodą dotarcia do klienta i udzielenia mu pomocy poprzez długotrwałe wsparcie. W pracy socjalnej niezbędne jest indywidualne podejście do każdej osoby, diagnoza jej potrzeb i możliwości oraz wypracowanie planu pomocy.

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej można podzielić na następujące dziedziny:

- działania ukierunkowane na poprawę warunków materialnych – realizowane poprzez pomoc w uzyskaniu świadczeń emerytalno – rentowych, zasiłków rodzinnych, świadczeń alimentacyjnych, świadczenia wychowawczego, dodatku mieszkaniowego oraz informowanie o uprawnieniach i motywowanie do skorzystania z nich, a także pomoc w racjonalnym gospodarowaniu budżetem domowym, we właściwym hierarchizowaniu potrzeb (np. poprzez wspólne z klientem zakupy, planowanie wydatków);
- działania ukierunkowane na poprawę funkcjonowania rodziny – realizowane poprzez poradnictwo i edukację w obszarze opieki i wychowywania dzieci, pomoc w rozwiązywaniu lub łagodzeniu konfliktów, ochronę i wspieranie ofiar przemocy, informowanie o poradnictwie specjalistycznym i motywowanie do skorzystania z takiego poradnictwa oraz grup wsparcia i terapii (w szczególności terapii leczenia uzależnień). W toku pracy z rodziną pracownicy socjalni współpracują m. in. z kuratorami sądowymi, pedagogami szkolnymi, Policją, instytucjami i organizacjami zajmującymi się problematyką rodzin i dzieci;
- działania ukierunkowane na poprawę warunków mieszkaniowych – realizowane w szczególności poprzez pomoc w załatwieniu formalności związanych z uregulowaniem sytuacji mieszkaniowej (złożenie wniosku o przydział mieszkania, rozłożenie zaległości na raty) oraz mobilizowanie do wykonania prac porządkowych w mieszkaniu i motywowanie do utrzymania czystości;

- działania na rzecz osób bezrobotnych – realizowane poprzez informowanie o możliwości uczestnictwa w pracach społecznie użytecznych, możliwości realizacji Indywidualnego Programu Zatrudnienia Socjalnego w Centrum Integracji Społecznej, motywowanie i kierowanie do udziału w powyższych formach aktywizacji zawodowej, mobilizowanie do aktywnego działania w zakresie poszukiwania pracy;
- działania na rzecz osób starszych, chorych i niepełnosprawnych – ukierunkowane na zapewnienie opieki osobom starszym i niepełnosprawnym, pomoc przy ubieganiu się o ustalenie stopnia niepełnosprawności, udzielanie informacji o uprawnieniach osób niepełnosprawnych, pomoc w uzyskaniu konsultacji lekarskiej, motywowanie do systematycznego leczenia.

Narzędziem wykorzystywanym w pracy socjalnej jest kontrakt socjalny. **Kontrakt socjalny** można zdefiniować, jako umowę określającą zamierzony cel działania oraz uprawnienia i zobowiązania zarówno klienta, jak i pracownika socjalnego w dążeniu do realizacji celu. Może być zawierany dla określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Postanowienia kontraktu, jako dwustronne uzgodnienia, dostosowane są do sytuacji i możliwości konkretnej osoby. Zawierają z jednej strony zobowiązania zmierzające do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej podopiecznego, w szczególności dotyczące aktywizacji zawodowej, podjęcia lub kontynuowania leczenia odwykowego, utrzymania abstynencji. Obowiązek realizacji tych zobowiązań spoczywa na podopiecznym. Z drugiej strony kontrakt socjalny zawiera zobowiązanie Ośrodka do udzielania pomocy podopiecznemu, w tym pomocy pieniężnej. W przypadku, gdy klient, bez uzasadnionej przyczyny, nie wywiązuje się z zawartych w kontrakcie postanowień, pracownik socjalny może ograniczyć bądź odmówić udzielenia pomocy pieniężnej.

W **2016 roku** w oparciu o **219 kontraktów socjalnych** prowadzono pracę socjalną z **219 osobami** (w 2015 r. – 243 kontrakty socjalne, w 2014 r. – 447 kontrakty socjalne).

Tabela 4 Główne cele założone w realizowanych kontraktach socjalnych

Główny cel kontraktu	2014		2015		2016	
	Liczba kontraktów	%	Liczba kontraktów	%	Liczba kontraktów	%
skierowanie osób do wykonywania prac społecznie użytecznych	101	23	66	27	74	34
skierowanie osób do Centrum Integracji Społecznej w celu podjęcia realizacji Indywidualnego Programu Zatrudnienia Socjalnego	99	22	79	32	63	29
motywowanie do podjęcia terapii w poradni leczenia uzależnień i zachowania abstynencji	73	16	70	29	47	21
inne (m. in. aktywizacja zawodowa, wzmocnienie funkcji opiekuńczo – wychowawczych, złożenie dokumentów do różnych instytucji w celu uzyskania uprawnień do innych świadczeń, dbanie o porządek w mieszkaniu)	68	15	28	12	35	16
skierowanie osób do udziału w szkoleniach i kursach realizowanych w ramach Projektu „Stawiam na siebie!”	106	24	-*	-	-*	-
Razem	447	100	243	100	219	100

* ww. projekt w 2015 r. i w 2016 r. nie był realizowany

48% kontraktów socjalnych (tj. 105) realizowanych w 2016 roku **zakończono pozytywnie**, osiągając cel zawarty w kontrakcie, 12% kontraktów socjalnych (tj. 26) zakończono przed upływem okresu, na jaki zostały zawarte (głównie z powodu zmiany miejsca zamieszkania, pogorszenia stanu zdrowia, podjęcia pracy przez klienta) 18% kontraktów socjalnych (tj. 40) pozostawało w realizacji na dzień 31.12.2016 r., **22% kontraktów socjalnych** (tj. 48) zostało **zerwanych**. W sytuacji zerwania postanowień kontraktu socjalnego pracownik socjalny w większości przypadków stosował sankcje w nim przewidziane.

Główne powody zerwania postanowień kontraktu socjalnego w 2016 roku:

- przerwanie abstynencji lub terapii w poradni leczenia uzależnień – 44% kontraktów zerwanych (45% zawartych w tym celu),
- nieprzystąpienie lub przerwanie realizacji Indywidualnego Programu Zatrudnienia Socjalnego w Centrum Integracji Społecznej – 38% kontraktów zerwanych (29% zawartych w tym celu).

Kontrakt socjalny jest dobrym narzędziem pracy socjalnej. Skutecznie mobilizuje osoby do aktywności w rozwiązywaniu swoich problemów, wyzwala z bierności i często wyuczonej bezradności. Z drugiej strony pozwala zidentyfikować osoby i rodziny, które

nie są zainteresowane podjęciem własnych starań zmierzających do poprawy ich trudnej sytuacji życiowej, a jedynie korzystaniem ze świadczeń pomocy społecznej.

3.2 Zasiłki okresowe

Zasiłki okresowe są podstawową formą pomocy pieniężnej. Jest to pomoc obowiązkowa, przyznawana w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego – osobom samotnie gospodarującym i rodzinom, których dochód jest niższy od kryterium dochodowego odpowiednio osoby samotnie gospodarującej i rodziny. Kwotę zasiłku ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym, a posiadanym dochodem. Obowiązkowa wysokość zasiłku okresowego wynosi 50% różnicy, nie mniej niż 20 zł miesięcznie i jest finansowana z dotacji celowej z budżetu państwa. MOPR przyznaje i wypłaca zasiłki okresowe w wysokości obowiązkowej.

W 2016 r. zasiłki okresowe otrzymało **1.191 rodzin** (2.837 osoby w rodzinach), **o 110 rodzin**, tj. **o 8,46% mniej** niż w roku poprzednim. Najwięcej rodzin otrzymało zasiłki okresowe z powodu bezrobocia – 797 rodzin, tj. 67% wszystkich rodzin objętych tą formą pomocy. Na zasiłki okresowe w 2016 r. poniesiono wydatki w kwocie **2.304.758 zł** (o 3,58% niższe w porównaniu do 2015 r.). **Średnia wysokość** zasiłku wyniosła **315,07 zł**. Każda rodzina otrzymała w roku średnio 6,14 świadczeń.

3.3 Zasiłki stałe

Zasiłek stały jest świadczeniem przyznawanym osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, spełniającym ustawowe kryterium dochodowe. Kwotę zasiłku ustala się w wysokości różnicy pomiędzy kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej lub na osobę w rodzinie a dochodem osoby samotnie gospodarującej lub na osobę w rodzinie, jednak nie mniej niż 30 zł miesięcznie i nie więcej niż 604 zł miesięcznie (w przypadku osoby samotnie gospodarującej).

W 2016 r. tą formą pomocy objęto **469 osób**, o 0,21% więcej w stosunku do 2015 r. Wydatki na zasiłki stałe w 2016 r. wyniosły **2.178.727 zł** i wzrosły o 8,20% w porównaniu do roku poprzedniego. Bezpośrednią przyczyną wzrostu wydatków był wzrost od 01.10.2015 r. kryteriów dochodowych i maksymalnej kwoty zasiłku stałego dla osoby samotnie gospodarującej. Średnia wysokość zasiłku wyniosła 483,95 zł.

3.4 Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie zgłasza do ubezpieczenia zdrowotnego i opłaca składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby korzystające z zasiłku stałego oraz osoby realizujące Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego w Centrum Integracji Społecznej, nieobjęte ubezpieczeniem zdrowotnym z innego tytułu.

W 2016 r. ubezpieczeniem zdrowotnym z tytułu pobierania zasiłku stałego objęto **389 osób**, (o 2,26% mniej w porównaniu do roku poprzedniego). Ubezpieczeniem zdrowotnym z tytułu realizacji IPZS w CIS objęto natomiast **72 osoby** (o 20,88% mniej w porównaniu do roku poprzedniego). Wydatki na opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne z powyższych tytułów w 2016 r. wyniosły **194.900 zł**.

3.5 Schronienie

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 30 września 2016 r. na podstawie decyzji administracyjnej **Noclegownia** prowadzona przez Polski Komitet Pomocy Społecznej zapewniła schronienie **33 osobom**. Miesięczny koszt utrzymania 1 osoby w Noclegowni wynosił 546,00 zł (30 dni x 18,20 zł/osobodzień).

W dniu 31 sierpnia 2016 r. Rada Miasta Siedlce Uchwałą Nr XXIII/286/2016 przyjęła Miejski Program Przeciwdziałania Bezdomności, który zakłada stworzenie dla osób bezdomnych, których ostatnim miejscem zameldowania było Miasto Siedlce, kilkustopniowego systemu zabezpieczenia potrzeb mieszkaniowych. Program stanowi, że pierwszym stopniem wspierania osób bezdomnych jest zapewnienie im pobytu w noclegowni/schronisku. Drugim – przyznanie miejsca w mieszkaniu wspieranym. W dalszym etapie, po uzyskaniu pozytywnej rekomendacji, przydział mieszkania socjalnego lub innej formy usamodzielnienia (pobyt w mieszkaniu chronionym, skierowanie do domu pomocy społecznej). Przyznanie miejsca w mieszkaniu wspieranym stanowi ważny element procesu wsparcia osób bezdomnych. Działania te stanowią rozwinięcie założeń zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Siedlce na lata 2016 – 2025. W okresie od 1 października 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. Prezydent Miasta Siedlce przyznał **26 osobom** miejsce **w mieszkaniach wspieranych**.

W 2016 r. na zlecenie Miasta realizatorem zadania w zakresie udzielenia schronienia osobom bezdomnym był Polski Komitet Pomocy Społecznej. Na powyższy cel wydatkowano **182.000 zł**. Miesięczny koszt utrzymania 1 osoby w mieszkaniach wspieranych wynosił 552,00 zł (30 dni x 18,40 zł/osobodzień).

W dniu 1 października 2016 r. Miasto zawarło porozumienie ze Stowarzyszeniem Hilaritas w kwestii umieszczania bezdomnych mężczyzn, których ostatnim miejscem

zameldowania na pobyt stały było Miasto Siedlce, w Schronisku dla Osób Bezdomnych przy ul. Południowej 1. Na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez tut. Ośrodek w okresie od 1 października 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. pomoc w formie schronienia w **Schronisku dla Osób Bezdomnych** uzyskało **9 osób**. Miesięczny koszt utrzymania 1 osoby w Schronisku wynosił 950,00 zł (30 x 31,67 zł/osobodzień).

W 2016 r. pomocą w formie schronienia objęto **45 osób bezdomnych**.

3.6 Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze są świadczeniem przysługującym osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, a są jej pozbawione. W 2016 r. usługi opiekuńcze świadczone były w miejscu zamieszkania osoby potrzebującej (realizatorem usług, podobnie jak w latach ubiegłych był, na zlecenie Miasta, Polski Komitet Pomocy Społecznej) i w „Domu nad Stawami” Domu Pomocy Społecznej w Siedlcach. Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania polegało głównie na pomocy w utrzymywaniu higieny osobistej, czystości i porządku w mieszkaniu osoby, robieniu niezbędnych zakupów, przygotowywaniu posiłków, a także pomocy w załatwianiu spraw urzędowych i, w miarę możliwości, zapewnieniu kontaktu z otoczeniem. Zakres usług opiekuńczych świadczonych w DPS w Siedlcach był ustalany indywidualnie w miejscu świadczenia usług (mógł obejmować m. in. udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych, pielęgnację, terapię, rehabilitację).

Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania, w porównaniu do roku 2015 r., wzrosła o 26,28% i wyniosła **173 osoby**. Znaczący wzrost liczby osób objętych tą formą pomocy sygnalizuje oznaki starzenia się społeczeństwa. Część z tych osób, w przypadku braku krewnych i możliwości zapewnienia opieki przez rodzinę, będzie w nieodległej perspektywie czasowej potrzebowała zwiększonego wymiaru godzin usług bądź zapewnienia miejsca w domu pomocy społecznej. W okresie sprawozdawczym wykonano **47.704 godziny** usług opiekuńczych (o 20,43% więcej w stosunku do roku 2015). Miasto wydatkowało na ten cel kwotę 611.733 zł (o 2,18% więcej w porównaniu do roku poprzedniego). Koszt 1 godziny usług opiekuńczych wynosił **11,59 zł** (w 2015 r. – 11,40 zł). Pomoc w formie usług opiekuńczych świadczonych w „Domu nad Stawami” Domu Pomocy Społecznej przyznano **14 osobom**.

Pracownicy socjalni MOPR rozpoznają sytuację osoby potrzebującej pomocy w formie usług opiekuńczych, przeprowadzają rodzinny wywiad środowiskowy, niezbędny

do przyznania świadczenia i ustalenia odpłatności za świadczone usługi oraz monitorując sytuację.

3.7 Świadczenia realizowane w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Celem programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” jest m. in. wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom jego pozbawionym. Pomoc w zakresie dożywiania mogła być przyznana nieodpłatnie osobom i rodzinom, których dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał 150% kryterium dochodowego pomocy społecznej.

W 2016 r. Ośrodek w ramach Programu udzielał pomocy w formie posiłku dzieciom uczęszczającym do żłobków, przedszkoli, szkół i osobom dorosłym, które własnym staraniem nie mogły go sobie zapewnić, a także zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności dla:

- dzieci w wieku przedszkolnym nieuczęszczających do przedszkola,
- dzieci w wieku szkolnym, które na podstawie orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznej, ze względu na stan zdrowia realizują obowiązek szkolny poprzez indywidualne nauczanie w domu,
- dzieci w okresie wakacji,
- dzieci lub osób dorosłych, które nie korzystają z posiłków w punktach zbiorowego żywienia, w związku z koniecznością stosowania diety.

Pomocą objęto łącznie **2.452 osoby**. Systematyczną pomocą objęto **636 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej** (w 2015 r. – 751 dzieci), **790 uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych** (w 2015 r. – 865 uczniów) oraz **162 najuboższych osób dorosłych** (w 2015 r. – 198 osób). Pozostałe osoby objęte były pomocą jednorazową.

Sfinansowano łącznie **120.637 posiłków w szkole i przedszkolu na kwotę 404.105 zł**, **25.436 obiadów** dla osób dorosłych na kwotę **153.566 zł** oraz **1.103 zasiłki celowe** na kwotę **224.778 zł** (z pomocy w tej formie skorzystało 496 rodzin). Posiłki dla osób dorosłych, na zlecenie Miasta, przygotowywane były i wydawane przez Stowarzyszenie Pomocy Społecznej, Rehabilitacji i Resocjalizacji im. H. Ch. Kofoeda.

Program osłonowy w zakresie dożywiania na lata 2014 – 2020 „Pomoc Miasta Siedlce w zakresie dożywiania” przyjęty Uchwałą Rady Miasta Siedlce nr XXXVIII/710/2014 z dnia 31 stycznia 2014 r. umożliwia w szczególnie uzasadnionych przypadkach, udzielenie posiłku dziecku, bez konieczności wydawania decyzji administracyjnej w sprawie i ustalania

sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego. Posiłki te finansowane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie. Pomoc na powyższych zasadach otrzymało **90 dzieci** (7.896 posiłków **na kwotę 26.402 zł**). W 2015 r. – 103 dzieci.

Całkowity koszt realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2016 r. wyniósł **808.851 zł**, z czego ze środków własnych Miasta sfinansowano kwotę **328.851 zł, tj. 40,66%**.

3.8 Zasiłki celowe

Pomoc fakultatywna w formie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych przyznawana była na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, m.in.: zakup opału, leków, biletów, żywności, odzieży. W 2016 r. pomocą w tej formie objęto **1.042 rodziny**. Przyznano łącznie **2.277 świadczeń**. Wydatki wyniosły **689.910 zł** (w porównaniu do roku poprzedniego były niższe o 13,58%).

Wydatki na **zasiłki celowe**:

- na zakup posiłku lub żywności w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – 224.778 zł,
- na zakup leków – 28.660 zł,
- na zakup opału i pokrycie kosztów ogrzewania innymi nośnikami energii – 291.789 zł, **(pomoc na ogrzewanie otrzymało 376 rodzin)**.
- na zakup biletu (np. na przejazd do lekarza specjalisty w innym mieście) – 2.688 zł,
- na inne cele (np. wyrobienie dowodu osobistego, odzież, remont, zakup podstawowych przedmiotów użytku domowego) – 52.136 zł;

Wydatki na **specjalne zasiłki celowe**:

- na zakup opału i pokrycie kosztów ogrzewania innymi nośnikami energii – 67.650 zł **(pomoc na ogrzewanie otrzymało 100 rodzin)**,
- na inne cele (np. zakup leków) – 22.209 zł.

3.9 Sprawienie pogrzebu

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie organizuje pogrzeby osobom zmarłym z terenu Miasta, w tym osobom bezdomnym, które nie zostały pochowane przez inne osoby uprawnione. Pomoc ta obejmuje zorganizowanie pochówku i pokrycie wydatków związanych z pochówkiem, czyli zakup trumny, ubrania, zapewnienie transportu, opłacenie miejsca na cmentarzu, przygotowanie grobu i oznakowanie, ostatnie pożegnanie zgodne z wyznaniem zmarłego. Od 2009 roku organizowany jest również pogrzeb dzieci zmarłych

przed urodzeniem, pozostawionych w szpitalach na terenie Miasta. W 2016 r. sprawiono pogrzeb łącznie **26 osobom**, w tym 18 dzieciom zmarłym przed urodzeniem (jeden pogrzeb zbiorowy). Poniesiono na ten cel wydatki w kwocie **19.615 zł**. Wszystkie czynności związane z pochówkiem Ośrodek zlecał Zakładowi Pogrzebowemu Exitus, z którym zawarta była umowa na usługi pogrzebowe, po przeprowadzeniu rozpoznania cenowego.

3.10 Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt

Do domu pomocy społecznej kierowane są osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w miejscu zamieszkania. Wymagane jest, aby stan zdrowia i konieczność zapewnienia całodobowej opieki potwierdzone były zaświadczeniem lekarskim.

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania. Obowiązani do wnoszenia opłaty są w kolejności: mieszkaniowiec domu, małżonek, zstępni przed wstępnymi oraz gmina, z której osoba została skierowana do domu. Mieszkaniowiec wnosi opłatę w wysokości nie wyższej niż 70% swojego dochodu, małżonek, zstępni przed wstępnymi, wnoszą opłatę w kwocie określonej w zawartej z Dyrektorem MOPR umowie, po spełnieniu określonych kryteriów dochodowych. Gmina wnosi opłatę w wysokości różnicy między średnim miesięcznym kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby zobowiązane.

Pracownicy MOPR prowadzą postępowanie związane ze skierowaniem do domu pomocy społecznej, w ramach którego udzielają informacji o obowiązujących przepisach prawa w zakresie kierowania do dps i ponoszenia odpłatności za pobyt, przeprowadzają rodzinny wywiad środowiskowy z osobą ubiegającą się o skierowanie, wspierają w gromadzeniu niezbędnej dokumentacji (w szczególności zaświadczeń lekarskich), oceniają sytuację osoby, w kontekście spełniania przesłanek do umieszczenia w dps. Pracownicy nawiązują kontakt z rodziną (małżonkiem, dziećmi, wnukami), przeprowadzają wywiady alimentacyjne oraz na ich podstawie przygotowują umowy, określające wysokość ponoszonej przez rodzinę opłaty.

W 2016 r. **32 osoby skierowano do domu pomocy społecznej** (w tym 28 do DPS w Siedlcach i 4 do dps na terenie innych powiatów). Miasto ponosiło **odpłatność za pobyt 58 osób** (w 2015 r. – 57 osób, w 2014 r. – 57 osób) w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów. Łącznie na ten cel w 2016 r. wydatkowano kwotę **1.637.661 zł**. Do innych

domów kierowane są w szczególności osoby z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawne intelektualnie, których nie obejmuje opieką DPS w Siedlcach.

MOPR wydaje również **decyzje w sprawie umieszczenia** osób skierowanych do Domu Pomocy Społecznej „Domu nad Stawami” w Siedlcach. W 2016 r. wydano takie decyzje **38 osobom**, w tym 28 osobom z terenu miasta Siedlce i 10 osobom z terenu innych gmin (w 2015 r. – 23 osobom, w tym 20 osobom z terenu Miasta Siedlce i 3 osobom z terenu innych gmin, w 2014 r. – 36 osobom, w tym 28 osobom z terenu Miasta Siedlce i 8 osobom z terenu innych gmin).

W 2016 r. w „Domu nad Stawami” Domu Pomocy Społecznej w Siedlcach przebywało **137 osób**, w tym 109 osób z Siedlec i 28 osób z terenu innych gmin.

4. Zadania zlecone gminy

Do zadań zleconych gminie należy m.in.:

- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (środowiskowe domy samopomocy);
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Zadania zlecone finansowane są ze środków z budżetu Wojewody.

4.1 Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są jedną z form w systemie wsparcia środowiskowego i terapii osób z zaburzeniami psychicznymi. Realizowane są w miejscu zamieszkania podopiecznego, według indywidualnych programów terapeutycznych, opracowywanych przez terapeutów, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb osoby i sugestii placówek specjalistycznych. Mają formę indywidualnych zajęć w zakresie uczenia i rozwijania umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia poprzez kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych oraz usprawnianie do funkcjonowania w społeczeństwie. Proponowane zajęcia mają na celu przede wszystkim podniesienie sprawności fizycznej, psychicznej i społecznej objętych pomocą osób.

W 2016 r. pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi objęto **26 osób**. Wykonano **1076 godzin** usług. Koszt realizacji zadania wyniósł **51.286 zł**.

4.2 Środowiskowy Dom Samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy działający przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie jest ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji za środowiskiem. W 2016 r. z zajęć terapeutycznych ŚDS korzystało **48 osób**, w tym 30 na podstawie decyzji administracyjnych oraz 18 klubowiczów (w tym byli lub obecni uczestnicy). W ŚDS zatrudnionych było 6 pracowników (4 terapeutów, 1 instruktor kulturalno – oświatowy i 1 psycholog). Środowiskowy Dom Samopomocy świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

W 2016 roku realizowane były następujące **formy wsparcia**:

1. **Zajęcia kulinarne** – nauka i ćwiczenie posiadanych umiejętności w zakresie przygotowania prostych posiłków i prawidłowego posługiwania się podstawowym wyposażeniem pracowni, w tym obsługi sprzętów kuchennych (zmywarki, kuchenki mikrofalowej, piekarnika itp.). Grupa treningowa w ramach zajęć wspólnie przygotowywała listę potrzebnych produktów spożywczych oraz dokonywała zakupów.
2. **Zajęcia komputerowe** – ćwiczenie podstawowych umiejętności w zakresie obsługi komputera, przepisywania tekstów, pisania podań, szukania informacji w internecie;
3. **Zajęcia sportowe** – siłownia, gry zręcznościowe (Piłkarzyki, Dart, Stukan,), gry zespołowe na powietrzu (koszykówka, siatkówka, zbijak, bule);
4. **Zajęcia sportowe na sali gimnastycznej** – zajęcia z zakresu gier zespołowych realizowane w obiekcie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Siedlcach.
5. **Basen** – zajęcia na pływalni w zakresie nauki i doskonalenia umiejętności pływania;
6. **Trening relaksacyjny** – rozwijanie technik relaksu oraz samokontroli;
7. **Trening umiejętności ART** – nabywanie i rozwijanie podstawowych umiejętności społecznych oraz sposobów kontroli agresji w trudnych sytuacjach;
8. **Trening budżetowy** – nabywanie umiejętności w zakresie planowania budżetu domowego;

9. **Zajęcia techniczno – rękodzielnicze** – nabywanie praktycznych umiejętności w zakresie zdobienia przedmiotów techniką decoupage, papieroplastyki, wypalania pyrografem, wycinania ozdób ze styropianu, ręcznego wyrabiania ozdób z modeliny, szycia ręcznego i na maszynie krawieckiej oraz wykonywanie przedmiotów użytecznie - dekoracyjnych z drewna, MDF, włóczki i innych;
10. **Gimnastyka** – ćwiczenia ogólnej sprawności ruchowej i orientacji przestrzennej, zwinnościowe i zręcznościowe, zajęcia ruchowe w formie fitness prowadzone były w ŚDS.
11. **Trening edukacyjny** – podtrzymywanie podstawowych umiejętności nabytych w szkole tj.: czytanie, pisanie, liczenie oraz ćwiczenia koncentracji uwagi;
12. **Zajęcia muzyczne** – ćwiczenia umuzykalniające tj.: proste ćwiczenia wokalne przy akompaniamencie, ćwiczenia dykcji na podstawie tekstów śpiewanych piosenek, nauka tekstów piosenek na pamięć, zabawy muzyczne w rozpoznawanie tytułów piosenek („Jaka to melodia”);
13. **Trening czystości osobistej** – nabywanie podstawowej wiedzy dotyczącej potrzeby dbania o higienę osobistą oraz dbania o wygląd zewnętrzny oraz nabywanie i rozwijanie umiejętności praktycznych w tym zakresie;
14. **Indywidualne wsparcie psychologiczne** – rozmowy z psychologiem stosownie do indywidualnych potrzeb uczestników;
15. **Zajęcia z elementami psychoterapii** – zajęcia z psychologiem;
16. **Treningi psychoedukacyjne** – zajęcia z psychologiem obejmujące psychoedukację, trening lekowy, trening radzenia sobie z objawami choroby;
17. **Zdrowy styl życia** – zajęcia z psychologiem, obejmujące zapoznanie uczestników z obszarem zagadnień szeroko rozumianej promocji zdrowego stylu życia, m.in. dietetyka, kosmetologia, uzależnienia, odpoczynek, relaks, hobby itp.;
18. **Pracownia Działań Twórczych** – nabywanie i rozwijanie umiejętności praktycznych w zakresie różnych technik plastycznych tj: prace malarskie techniką pasteli, akwareli, węgla, ołówka, farb witrażowych, olejnych, akrylowych, rzeźba w glinie, rękodzieło artystyczne, w tym karty okolicznościowe (z okazji świąt, imienin, jubileuszy, podziękowań) oraz stroiki okolicznościowe, biżuteria, witraż, zawieszki, ozdabianie naczyń techniką malowania na szkle.

Dodatkowo w ramach działalności ŚDS w 2016 roku zorganizowano:

1. Spotkanie świąteczno – noworoczne dla uczestników Domu i rodziców/opiekunów,

2. Wernisaż wystawy „Przez Twórczość do Zdrowia” – przy współpracy z Oddziałem Psychiatrycznym w Siedlcach w ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego,
3. Wycieczkę do fabryki bombek w Józefowie koło Warszawy,
4. Wycieczkę do Sandomierza,
5. Wycieczkę do Muzeum im. H. Sienkiewicza w Woli Okrzejskiej,
6. Wycieczkę do Sejmu RP w Warszawie,
7. Wycieczkę do Mennicy Polskiej w Warszawie (gabinet numizmatyczny),
8. „Atrakcje Turystyczne Powiatu Łosickiego i Białskiego” – wycieczka objazdowa,
9. Wyjścia na koncerty „Gwiazdo Świeć, Kolędo Leć”, „Tylko Muzyka” oraz spotkanie z aktorem i choreografem kina Bollywood Sunny Singh w Centrum Kultury i Sztuki im. Andrzeja Meżeryckiego Sala Teatralna Miasta Siedlce.

Ponadto w ramach zajęć, uczestnicy Domu brali udział w licznych wydarzeniach kulturalnych organizowanych w ramach działalności MOK w Siedlcach, CKiS w Siedlcach oraz wystawach w Muzeum Regionalnym, Galerii „Kultura”, Bibliotece Miejskiej, Archiwum Państwowym i Uniwersytecie Przyrodniczo – Humanistycznym oraz siedleckiej grupy „Fotogram”.

Uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy brali udział w następujących imprezach integracyjnych i konkursach:

1. balach karnawałowych - organizowanych przez: ŚDS przy Dzieci Zamojszczyzny w Siedlcach, DPS „Dom nad Stawami” w Siedlcach oraz ŚDS w Białej Podlaskiej,
2. zawodach pływackich zorganizowanych przez Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Siedlcach,
3. Pikniku Rodzinnym organizowanym przez Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Siedlcach,
4. Turniejach Boccia – zorganizowanych przez DPS w Siedlcach, oraz Radomskie Stowarzyszenie Sportu i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „START” Radom w Kozienicach,
5. „Integracyjne spotkania muzyczno-taneczne” organizowanych przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Sokołowie Podlaskim,
6. turniej tenisa stołowego organizowany przez stowarzyszenie „SALOS” i Środowiskowy Dom Samopomocy w Sokołowie Podlaskim,

7. spotkaniu „Święto Dyni” – konkurs kulinarny organizowanym przez ŚDS w Siedlcach dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i osób z autyzmem,
8. spektaklu „Miłość Jedyna Jest” na zaproszenie Siedleckiego Stowarzyszenia Na Rzecz Osób z Zespołem Downa „Zawsze Razem”,
9. imprezach integracyjno - kulturalnych organizowanych przez DPS „Dom nad Stawami” w Siedlcach,
10. konkursie plastycznym „Siedlce, Podlasie, Anioły” zorganizowanym, przez Warsztaty Terapii Zajęciowej Caritas Diecezji Siedleckiej.

W ramach zajęć Uczestnicy ŚDS wzięli również udział w Jarmarku św. Stanisława, obchodach Dni Siedlec oraz Otwarcu Świątowych Dni Młodzieży.

Dodatkowo w ramach treningu umiejętności społecznych Dom organizował wyjścia do kręgielni, kina, kawiarni, pizzerii. Ponadto grupa ŚDS uczestniczyła w pokazach spektakli prezentowanych w ramach festiwalu „Srebrna Maska” oraz „Kamień Wiary”.

Środowiskowy Dom Samopomocy **współpracował** z wieloma instytucjami w zakresie organizacji następujących przedsięwzięć:

1. Wystawa plastyczna „Przez Twórczość do Zdrowia” – współorganizowana z Oddziałem Psychiatrycznym SP ZOZ w Siedlcach,
2. Prowadzenie zajęć sportowych dla uczestników ŚDS w Sali gimnastycznej Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Siedlcach,
3. Basen – zajęcia prowadzone dla 12 uczestników ŚDS na pływalni przy Publicznym Gimnazjum nr 4 w Siedlcach,
4. Plener artystyczny i rekreacja osób niepełnosprawnych „Dźwirzyno 2016” zorganizowanym przez Siedleckie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym „Przystań”.

Udział w zajęciach w ŚDS dla większości uczestników stanowił jedyną alternatywę na wyjście z domu oraz aktywną obecność w środowisku lokalnym. Uczestnictwo w życiu społecznym i kulturalnym stanowi ważny aspekt w szeroko rozumianej rehabilitacji społecznej oraz jest okazją do łamania stereotypów na temat osób chorych psychicznie. Wymiernym dowodem tego są wyrazy uznania dla twórczości artystycznej uczestników Domu, których prace są rozpoznawane przez mieszkańców Siedlec oraz dostrzegane i wyróżniane przez profesjonalistów.

4.3 Kierowanie do środowiskowych domów samopomocy

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie wydaje decyzje kierujące do Środowiskowego Domu Samopomocy działającego w strukturze Ośrodka oraz do Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i osób z autyzmem w Siedlcach. Pracownicy socjalni przeprowadzają rodzinny wywiad środowiskowy w miejscu zamieszkania osoby ubiegającej się o pomoc w formie usług w ww. ośrodkach wsparcia, gromadzą dokumentację niezbędną do podjęcia decyzji o skierowaniu oraz na stałe współpracują z rodziną uczestnika zajęć w Środowiskowym Domu.

Do środowiskowych domów samopomocy funkcjonujących w Siedlcach kierowane są osoby z terenu innych gmin: gminy Siedlce, miasta i gminy Mordy, gminy Zbuczyn na podstawie zawartych porozumień. W 2016 r. z opieki i usług świadczonych przez ŚDS skorzystało **59 osób**, w tym 16 osób z terenu innych gmin.

4.4 Pomoc dla cudzoziemców

Cudzoziemiec, który na terytorium Polski uzyskał **zgode na pobyt ze względów humanitarnych** lub **zgode na pobyt tolerowany** oraz ma miejsce zamieszkania i przebywa na terenie naszego kraju może uzyskać pomoc w formie zasiłku celowego, schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania. W 2016 r. tut. Ośrodek udzielił pomocy pieniężnej w formie zasiłku celowego oraz w postaci gorącego posiłku **4 rodzinom** cudzoziemców, które uzyskały w Polsce ww. statusy pobytu. Wydatkowano kwotę **44.635,00 zł**. Dla porównania w 2015 r. pomocy udzielono 1 rodzinie, wydatkowano kwotę 7.684,00 zł.

4.5 Wynagrodzenie za sprawowanie opieki

W 2016 r. tut. Ośrodek, zrealizował 2 postanowienia sądu rejonowego, wypłacając **1 opiekunowi prawnemu** wynagrodzenie za sprawowanie opieki nad 1 osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną za okres 13 miesięcy w kwocie **3.200 zł**. Na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej udzielanie świadczeń w postaci wynagrodzenia za sprawowanie opieki nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej. Środki na realizację i obsługę zadania zapewnia budżet państwa.

5. Zadania własne powiatu

Do zadań własnych powiatu należy m.in.:

- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
- pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu do życia, młodzieży opuszczającej ww. placówki, mających braki w przystosowaniu się;
- udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach.

5.1 Poradnictwo specjalistyczne i interwencja kryzysowa

Poradnictwo specjalistyczne jest świadczone osobom i rodzinom mającym trudności lub oczekującym wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych.

Interwencja kryzysowa to działania podejmowane na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Jej celem jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie.

Poradnictwo specjalistyczne i interwencja kryzysowa realizowane są głównie przez pracowników socjalnych i terapeutę, przy współpracy z dzielnicowymi, kuratorami rodzinnymi i dla dorosłych. Wsparciem i działalnością terapeutyczną zajmuje się również pozostała kadra MOPR, w szczególności pracownicy Środowiskowego Domu Samopomocy i osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze.

W 2016 r. pomocą objęto **309 rodzin** (w 2015 r. – 223 rodziny). Liczba osób w tych rodzinach wyniosła 834. Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Siedlcach przyjęli 13 zgłoszeń faktów przemocy i wypełnili **13 formularzy „Niebieska Karta” – A** (2015 r. – 9 formularzy). W **41 rodzinach**, liczących łącznie 126 osób (2015 r. w 32 rodzinach, liczących łącznie 62 osoby), przeprowadzono interwencje domowe w sprawie przemocy. Z pomocy terapeutycznej skorzystały **52 osoby** (w 2015 r. – 44 osoby).

Pomoc w formie poradnictwa specjalistycznego i interwencji kryzysowej świadczona jest nieodpłatnie, bez względu na wysokość dochodu osoby/rodziny. Z konsultacji korzystają przede wszystkim: osoby doznające i stosujące przemoc, świadkowie, osoby z problemem uzależnienia od alkoholu, narkotyków, a także hazardu, osoby współuzależnione, członkowie ich rodzin, osoby opuszczające zakłady karne, osoby z zaburzeniami psychicznymi

i członkowie ich rodzin, jak również osoby niepełnosprawne. Należy podkreślić, iż osoby zgłaszające się o tego rodzaju pomoc to w większości osoby, które nie korzystają z pomocy finansowej MOPR, wśród nich występują osoby o wysokim statusie materialnym i społecznym.

5.2 Pomoc osobom usamodzielnianym, o których mowa w art. 88 ustawy o pomocy społecznej

Osoba pełnoletnia opuszczająca dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno – wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę i młodzieżowy ośrodek wychowawczy zostaje objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, a także pomocą pieniężną na kontynuowanie nauki, jednorazową pomocą pieniężną na usamodzielnienie i jednorazową pomocą na zagospodarowanie w formie rzeczowej.

Tabela 5 Pomoc udzielona osobom usamodzielnianym, o których mowa w art. 88 ustawy o pomocy społecznej w latach 2014 – 2016

Rodzaj świadczenia	2014		2015		2016	
	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	5	18.282	4	16.353	5	19.631
Jednorazowa pomoc pieniężna na usamodzielnienie	1	1.647	1	5.166	3	10.332
Jednorazowa pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	3	4.458	2	2.698	2	6.555

6. Zadania zlecone powiatu

Do zadań zleconych powiatu należy m.in. pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, w zakresie indywidualnego programu integracji.

6.1. Pomoc dla cudzoziemców

Cudzoziemcowi, który w Rzeczypospolitej Polskiej uzyskał **status uchodźcy** lub **ochronę uzupełniającą** lub przebywa na terenie Polski na podstawie **zezwolenia na pobyt czasowy**, pomocy udziela starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania cudzoziemca w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy. Pomoc ta obejmuje m.in.:

- świadczenia pieniężne w wysokości od 606 zł do 1335 zł miesięcznie na osobę przeznaczone na utrzymanie, w tym pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe, a także pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego;
- opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne;
- pracę socjalną;
- udzielanie informacji oraz wsparcie w kontaktach z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi.

Wówczas pomoc dla cudzoziemca jest realizowana w ramach **indywidualnego programu integracji**, który to wraz z przewidywanymi kosztami podlega akceptacji Wojewody.

W 2016 r. realizowano 8 Indywidualnych Programów Integracji z 4 rodzinami, w tym **1 rodzina** (4-osobowa) uzyskała na terytorium Polski **status ochrony uzupełniającej**, **3 rodziny** (12 osób w rodzinach) – **status uchodźcy**. Wyplacono **świadczenia pieniężne na utrzymanie** w kwocie **48.767 zł** oraz opłacono **1 składkę na ubezpieczenie zdrowotne** w kwocie **54 zł**. Dla porównania w 2015 r. w 2 rodzinach realizowano 4 Indywidualne Programy Integracji, wydatkowano kwotę 27.283 zł. Środki na realizację zadania zapewnia budżet państwa.

7. Zlecenie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej

System pomocy społecznej w Mieście tworzą jednostki samorządowe, organizacje pozarządowe, kościoły, fundacje i stowarzyszenia działające w obszarze pomocy społecznej. Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie umożliwia zlecenie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej i udzielanie dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadania zleconego organizacjom pozarządowym.

Zlecenie zadań z zakresu pomocy społecznej odbywa się po uprzednim przeprowadzeniu konkursu ofert. Zadaniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w kwestii zlecenia zadań z zakresu pomocy społecznej jest przygotowanie szczegółowych warunków konkursu, przygotowanie projektów umów zawieranych przez Prezydenta Miasta z organizacjami wybranymi w postępowaniu konkursowym, prowadzenie spraw związanych z realizacją zadań, przyjmowanie i analiza kwartalnych i/lub rocznych sprawozdań merytoryczno – finansowych z realizacji zadań oraz kontrola realizacji zadań, zgodnie z planem zatwierdzonym przez Prezydenta Miasta.

W 2016 roku, na zlecenie Miasta Siedlce, **4 organizacje pozarządowe** realizowały **7 zadań z zakresu pomocy społecznej**¹, określonych w uchwale Nr XIII/147/2015 Rady Miasta Siedlce z dnia 30 października 2015 r. w sprawie uchwalenia programu współpracy Miasta Siedlce z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2016 r. Szczegółowe informacje na ten temat zawarto w Tabeli 6.

---

¹ Z wyjątkiem dwóch zadań związanych z prowadzeniem na terenie Miasta Siedlce placówek wsparcia dziennego i niepublicznych placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego i socjalizacyjnego, realizowanych w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

II. Zadania z zakresu pomocy społecznej

Tabela 6 Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej zleconych przez Miasto Siedlce organizacjom pozarządowym w latach 2014 – 2016

L.p.	Nazwa zadania	Nazwa podmiotu realizującego zadanie	Adresaci podejmowanych działań	Przyznane kwoty dotacji (w zł) Wykorzystane kwoty dotacji (w zł) (na podstawie przekazanych sprawozdań) liczba osób, które skorzystały z pomocy		
				2014	2015	2016
1.	Udzielenie schronienia osobom bezdomnym.	Zarząd Rejonowy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Siedlcach	Osoby bezdomne kierowane przez MOPR	165.000,00 144.626,56 51 osób	180.000,00 179.999,57 45 osób	182.000,00 181.572,31 36 osób
2.	Zapewnienie pomocy w postaci gorącego posiłku osobom, które własnym staraniem nie mogą go sobie zapewnić.	Stowarzyszenie Pomocy Społecznej, Rehabilitacji i Resocjalizacji im. H. Ch. Kofoeda w Siedlcach	Najubożsi mieszkańcy Miasta Siedlce zagrożeni bezdomnością i wykluczeniem społecznym, kierowani przez MOPR	155.000,00 124.031,07 189 osób	180.000,00 157.347,79 198 osób	182.000,00 150.119,73 162 osoby
3.	Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania osoby, która wymaga takiej pomocy.	Zarząd Rejonowy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Siedlcach	Mieszkańcy Miasta, kierowani przez MOPR	646.800,00 539.411,04 140 osób	598.688,54 508.022,05 137 osób	655.000,00 590.639,21 173 osoby
4.	Pomoc rzeczowa dla rodzin najuboższych ² .	Zarząd Rejonowy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Siedlcach	Potrzebujący mieszkańcy Miasta	100.000,00 100.000,00 9066 osób	100.000,00 100.000,00 8809 osób ³	130.000,00 130.000,00 7457 osób
		Caritas Diecezji Siedleckiej		27.500,00 27.414,10 295 osób	37.000,00 36.542,26 357 osób	40.000,00 40.000,00 360 osób

² Od 2014 r. zadania pn.: „Pomoc rzeczowa dla rodzin najuboższych, w szczególności poprzez prowadzenie magazynu odzieży, sprzętu domowego i żywności, itp.” oraz „Prowadzenie magazynu i wypożyczalni przedmiotów ortopedycznych”, połączone w jedno zadanie pn.: „Pomoc rzeczowa dla rodzin najuboższych”.

³ Zadanie realizowane w okresie od dnia 01.04.2015 r. do dnia 31.12.2015 r.

5.	Pomoc w utrzymaniu czystości i higieny osobom najuboższym ⁴ .	Stowarzyszenie Pomocy Społecznej, Rehabilitacji i Resocjalizacji im. H. Ch. Kofoeda w Siedlcach	Potrzebujący mieszkańcy Miasta Siedlce, w szczególności podopieczni MOPR	18.000,00 18.000,00 650 osób	19.000,00 19.000,00 618 osób	20.000,00 19.992,74 540 osób
6.	Wspieranie organizacji zajmujących się pozyskiwaniem żywności i jej dystrybucją na rzecz innych podmiotów.	Caritas Diecezji Siedleckiej	Organizacje pozarządowe oraz inne placówki i instytucje działające na rzecz najuboższych	30.000,00 30.000,00 5 organizacji	12.500,00 12.500,00 0 organizacji ⁵	-
		Bank Żywności w Siedlcach		70.000,00 70.000,00 45 organizacji	80.000,00 80.000,00 44 organizacje	70.000,00 70.000,00 45 organizacji
		Zarząd Rejonowy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Siedlcach		40.000,00 39.477,07 2 organizacje	30.000,00 29.546,19 1 organizacja	50.000,00 44.428,24 1 organizacja
7.	Organizacja imprezy choinkowej z paczkami dla dzieci z rodzin najuboższych.	Zarząd Rejonowy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Siedlcach	Dzieci z terenu Miasta Siedlce	W 2014 r. zadanie realizowane było w trybie małych grantów pod nadzorem WPS UM.	Konkurs na realizację zadania w 2015 r. został unieważniony.	15.000,00 15.000,00 300 dzieci

⁴ Od 2014 r. zadania pn.: „Pomoc w utrzymaniu czystości i higieny osobom najuboższym, w szczególności poprzez prowadzenie łaźni” oraz „Świadczenie usług pralniczych” połączone w jedno zadanie pn.: „Pomoc w utrzymaniu czystości i higieny osobom najuboższym”.

⁵ Umowa rozwiązana na mocy porozumienia stron z dnia 12 czerwca 2015 r.

III. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

1. Wspieranie rodziny

Zadania w zakresie wspierania rodziny realizowane są na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Pracę z rodziną na terenie Miasta Siedlce, na podstawie Uchwały Rady Miasta Siedlce Nr XII/267/2011 z dnia 30 września 2011 r., prowadzi Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie. Udzielana pomoc skierowana jest do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, a ma na celu wypracowanie, rzadziej dążenie do przywrócenia rodzinie, przede wszystkim zdolności do prawidłowego sprawowania opieki i wychowania małoletnich dzieci, aby zapewnić im bezpieczeństwo i właściwy dla wieku rozwój. Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka świadczona jest przez działające na terenie miasta Siedlce placówki wsparcia dziennego.

Działalność w zakresie wspierania rodziny została opisana szczegółowo w Sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w 2016 r., które zostało przedłożone Prezydentowi Miasta Siedlce i będzie omawiane na Sesji w marcu 2017 roku.

2. Piecza zastępcza

Podstawę prawną działań w zakresie pieczy zastępczej stanowi ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

System pieczy zastępczej tworzą osoby, instytucje i działania, których celem jest zapewnienie dzieciom czasowej opieki i wychowania w przypadku braku możliwości sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Wyróżnia się dwie formy pieczy zastępczej: rodzinną pieczę zastępczą i instytucjonalną pieczę zastępczą.

Działalność w zakresie pieczy zastępczej została opisana szczegółowo w Sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu pieczy zastępczej w 2016 r., które zostało przedłożone Prezydentowi Miasta Siedlce i będzie omawiane na Sesji w marcu 2017 roku.

IV. Świadczenie wychowawcze

1. Charakterystyka świadczenia wychowawczego

Podstawę prawną do realizacji zadań w zakresie świadczenia wychowawczego stanowi ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. poz. 195 z późn. zm.).

Realizacja ww. zadania polega na ustaleniu prawa do świadczenia wychowawczego, przygotowywaniu i wydawaniu decyzji administracyjnych, wypłacaniu przyznanych świadczeń, opracowywaniu sprawozdań i analiz, a także na egzekwowaniu nienależnie pobranych świadczeń.

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, do dnia ukończenia przez dziecko 18. roku życia.

Ustawodawca wprowadził zasadę, w myśl której świadczenie wychowawcze przysługuje ww. osobom uprawnionym do świadczenia na drugie i kolejne dziecko, do czasu ukończenia przez nie 18. roku życia. Natomiast w odniesieniu do pierwszego dziecka świadczenie wychowawcze przysługuje wówczas jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty **800 zł**, a w sytuacji gdy w składzie rodziny jest dziecko niepełnosprawne dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty **1.200 zł**. Przez pierwsze dziecko rozumieć należy jedyne lub najstarsze dziecko w rodzinie w wieku do ukończenia 18 roku życia, a w przypadku dzieci urodzonych tego samego dnia, miesiąca i roku, będących najstarszymi dziećmi w rodzinie w wieku do ukończenia 18 roku życia, pierwsze dziecko oznacza jedno z tych dzieci wskazane przez matkę, ojca, opiekuna faktycznego lub opiekuna prawnego.

Świadczenie wychowawcze jest świadczeniem okresowym przyznawanym **w wysokości 500 zł miesięcznie** na dziecko na okres od dnia 1 października do 30 września roku następnego. Pierwszy okres, na jaki ustalone jest prawo do świadczenia rozpoczął się z dniem wejścia w życie ustawy, tj. od 1 kwietnia 2016 r., i kończy się dnia 30 września 2017 r.

Świadczenie wychowawcze jest świadczeniem podzielnym i w przypadku urodzenia dziecka, ukończenia przez dziecko 18. roku życia lub w przypadku gdy dziecko zgodnie z orzeczeniem sądu jest pod opieką naprzemienną obydwójga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub rozłączeniu, kwotę świadczenia wychowawczego przysługującą

za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę tego świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które świadczenie przysługuje.

Świadczenie wychowawcze nie przysługuje jeżeli:

- dziecko pozostaje w związku małżeńskim;
- dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej;
- pełnoletnie dziecko ma ustalone prawo do świadczenia wychowawczego na własne dziecko;
- członkowi rodziny przysługuje za granicą na dziecko świadczenie o podobnym charakterze do świadczenia wychowawczego, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

2. Realizacja świadczenia wychowawczego

Według stanu na dzień 31.12.2016 r. w rejestrze świadczeniobiorców figurowało **5.640 rodzin, w stosunku do których ustalone zostało prawo do świadczenia wychowawczego.**

Średnia liczba przyznanych świadczeń wychowawczych za okres od 01.04.2016 r. do 31.12.2016 r. **wyniosła 8.035, z czego 3.009 świadczeń stanowiło świadczenie na pierwsze dziecko.**

W okresie sprawozdawczym **wydanych zostało łącznie 6.528 decyzji** dotyczących świadczenia wychowawczego, z czego 60,75% decyzji wydanych zostało w ciągu 3 miesięcy od wejścia w życie ww. ustawy (tj. od kwietnia do czerwca ub.r.). Poniesione z budżetu państwa **wydatki na wypłatę świadczeń wychowawczych w 2016 r. wyniosły 36.037.015 zł.**

Do Samorządowego Kolegium Odwoławczego przekazano 35 odwołań od decyzji Ośrodka. Kolegium utrzymało w mocy 26 decyzji, 9 decyzji zostało uchylonych i przekazanych do ponownego rozpatrzenia. Wynikało to głównie z braku jednolitej interpretacji przepisów.

V. Świadczenia rodzinne

1. Charakterystyka świadczeń rodzinnych

Realizacja zadań w zakresie świadczeń rodzinnych polega na ustalaniu prawa do świadczeń, przygotowywaniu i wydawaniu decyzji administracyjnych, wypłacaniu przyznanych świadczeń, opracowywaniu sprawozdań i analiz, a także na egzekwowaniu nienależnie pobranych świadczeń.

W grupie świadczeń rodzinnych wyodrębnia się:

1. zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego,
2. świadczenia opiekuńcze,
3. jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka,
4. świadczenie rodzicielskie.

Ustawa o świadczeniach rodzinnych ustanawia **dodatki do zasiłku rodzinnego** z tytułu:

- urodzenia dziecka,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- samotnego wychowywania dziecka,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- rozpoczęcia roku szkolnego,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przysługuje, jeżeli **dochód** rodziny w przeliczeniu na osobę, albo dochód osoby uczącej się, **nie przekracza kwoty 674 zł**. W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności zasiłek przysługuje, gdy **dochód nie przekracza kwoty 764 zł**.

Świadczeniami opiekuńczymi są:

- **świadczenie pielęgnacyjne** – przysługuje matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (dziadkowie, rodzeństwo) lub innej osobie, na której zgodnie z kodeksem rodzinnym i opiekuńczym ciąży obowiązek alimentacyjny z wyjątkiem osób posiadających znaczny stopień niepełnosprawności,

jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się:

- orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub
- orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

- nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub
- w trakcie nauki w szkole lub szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

Świadczenie przysługuje bez względu na wysokość posiadanego dochodu.

- **zasilek pielęgnacyjny** – przysługuje niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia oraz osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasilek przysługuje bez względu na wysokość posiadanego dochodu.

- **specjalny zasilek opiekuńczy** – przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015 r. poz. 2082 z późn. zm.) ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, od dnia 1 stycznia 2015 r. także osobom, które nie podejmują zatrudnienia, w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Specjalny zasilek opiekuńczy przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764 zł.

- **zasilek dla opiekuna** przysługuje osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1.922 zł.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, osobie która przysposobiła dziecko, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10 roku życia. Świadczenie przysługuje ww. osobom, jeżeli nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub okres urlopu rodzicielskiego. Świadczenie przysługuje bez względu na wysokość posiadanego dochodu przez rok (52 tygodnie) po urodzeniu dziecka.

Tabela 7 Wysokość świadczeń rodzinnych w 2016 r.

Rodzaj świadczenia	Wysokość świadczenia
Zasiłek rodzinny	89 zł / od 1 listopada 2016 r. 95 zł miesięcznie na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia, 118 zł / od 1 listopada 2016 r. 124 zł miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia 129 zł / od 1 listopada 2016 r. 135 zł miesięcznie na uczące się dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia
Dodatki do zasiłku rodzinnego, z tytułu:	
Urodzenia dziecka	1.000 zł jednorazowo
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	400 zł miesięcznie
Samotnego wychowywania dziecka	185 zł / od 1 listopada 2016 r. 193 zł miesięcznie, jednak nie więcej niż 370,00 zł na wszystkie dzieci / od 1 listopada 2016 r. nie więcej niż 386 zł 265 zł / od 1 listopada 2016 r. 273 zł miesięcznie w przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o znacznym stopniu niepełnosprawności, nie więcej jednak niż 530 zł na wszystkie dzieci / od 1 listopada 2016 r. nie więcej niż 546 zł
Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	90 zł / od 1 listopada 2016 r. 95 zł miesięcznie na trzecie i na następne dzieci
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	80 zł / od 1 listopada 2016 r. 90 zł miesięcznie na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia 100 zł / od 1 listopada 2016 r. 110 zł miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia

Rozpoczęcia roku szkolnego	100 zł raz w roku
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	105 zł / od 1 listopada 2016 r. 113 zł miesięcznie przez 10 miesięcy na dziecko w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej lub artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także szkoły podstawowej lub gimnazjalnej w przypadku dziecka lub osoby uczącej się, legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności 63 zł / od 1 listopada 2016 r. 69 zł miesięcznie przez 10 miesięcy na dziecko w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej lub artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny
Świadczenia opiekuńcze:	
Świadczenie pielęgnacyjne	1300 zł miesięcznie
Specjalny zasiłek opiekuńczy	520 zł miesięcznie
Zasiłek pielęgnacyjny	153 zł miesięcznie
Zasiłek dla opiekuna	520 zł miesięcznie
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	1.000 zł jednorazowo
Świadczenie rodzicielskie	1.000 zł miesięcznie

2. Realizacja świadczeń rodzinnych

W 2016 r. złożonych zostało **5.511 wniosków** w sprawie przyznania świadczeń rodzinnych. Informacje dotyczące rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych zawarte zostały w poniższej tabeli.

Tabela 8 Rodziny korzystające ze świadczeń rodzinnych w latach 2014 – 2016

L.p.	Liczba rodzin	2014		2015		2016	
		Średnia miesięczna liczba	%	Średnia miesięczna liczba	%	Średnia miesięczna liczba	%
1.	Rodziny pobierające zasiłek rodzinny, w tym:	1746	100	1706	100	1906	100
1.1	na 1 dziecko	702	40,21	683	40,03	740	38,82
1.2	na 2 dzieci	703	40,26	692	40,56	815	42,76
1.3	na 3 dzieci	250	14,32	233	13,66	260	13,64
1.4	na 4 i więcej dzieci	87	4,98	92	5,39	91	4,77

2.	Dzieci, na które wypłacany jest zasiłek rodzinny, w tym w wieku:	3336	100	3297	100	3753	100
2.1	do ukończenia 5 roku życia	973	29,17	965	29,27	1106	29,47
2.2	powyżej 5 roku życia, do ukończenia 18 roku życia	2115	63,40	2095	63,54	2399	63,92
2.3	powyżej 18 roku życia, do ukończenia 24 roku życia	248	7,43	237	7,19	248	6,61
3.	Osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	174	x	207	x	227	x
4.	Osoby pobierające zasiłek pielęgnacyjny	1672	x	1660	x	1672	x
5.	Osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	10	x	29	x	46	x
6.	Osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	57	x	47	x	35	x
7.	Osoby pobierające jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka	59	x	60	x	63	x
8.	Świadczenie rodzicielskie	x	x	x	x	165	x

W 2016 roku ze **świadczeń rodzinnych** korzystało średnio miesięcznie **3.485 rodzin**, tj. średnio o 13,70% więcej w porównaniu do roku poprzedniego.

Zasiłki rodzinne pobierało średnio miesięcznie **1.906 rodzin**, tj. średnio o 11,72% więcej w porównaniu do roku poprzedniego. Największa liczba rodzin pobierała zasiłek rodzinny na 2 dzieci (42,76%). Świadczenia pielęgnacyjne pobierało średnio miesięcznie 227 osób tj. o 9,66% więcej w porównaniu do roku poprzedniego. Na zwiększenie tej liczby miał wpływ wzrost miesięcznej kwoty świadczenia z 800 zł w 2014 r., na 1.200 zł w 2015 r. oraz 1.300 zł w 2016 r., co powodowało rezygnację rodzica z zatrudnienia w celu sprawowania opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem. **Zasiłki pielęgnacyjne** pobierało średnio miesięcznie **1.672 osób**, tj. średnio o 0,72% więcej w porównaniu do roku poprzedniego. Jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka otrzymało średnio miesięcznie 63 osób tj. o 5,00% więcej w porównaniu do roku poprzedniego. W 2016 roku odnotowano znaczny wzrost liczby osób pobierających specjalny zasiłek opiekuńczy tj. o 58,62% w porównaniu do roku ubiegłego. Zwiększenie tej liczby wynika ze zmiany od dnia 1 stycznia 2015 roku przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych, umożliwiającej uzyskanie prawa do specjalnego zasiłku

opiekuńczego również przez osoby niepodlegające zatrudnieniu z powodu sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną.

W poniższej tabeli ujęto dane dotyczące liczby świadczeń rodzinnych oraz kwot wydatkowanych na ich wypłatę w latach 2014 – 2016.

Tabela 9 Świadczenia rodzinne zrealizowane w latach 2014 – 2016

L.p.	Rodzaj świadczenia	2014		2015		2016	
		Wydatki w zł	Liczba świadczeń	Wydatki w zł	Liczba świadczeń	Wydatki w zł	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne	3.931.149	40.029	3.962.696	39.571	4.860.523	43.754
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	1.968.969	15.211	2.005.834	15.386	2.352.828	16.191
2.1	urodzenia dziecka	256.000	256	268.000	268	288.000	288
2.2	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	324.599	838	302.176	780	433.315	1.107
2.3	samotnego wychowywania dziecka	416.620	2.386	429.936	2.425	456.415	2.360
2.4	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	458.480	5.731	464.290	5.688	527.665	5.815
2.5	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	265.440	3.488	290.420	3.687	376.520	3.895
2.6	rozpoczęcia roku szkolnego	235.500	2.355	238.400	2.384	257.300	2.573
2.7	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	12.330	157	12.612	154	13.613	153
3.	Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami (1+2)	5.900.118	55.240	5.968.530	54.957	7.213.351	59.945
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	3.070.710	20.070	3.047.454	19.918	3.069.945	20.065
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	1.532.384	2.084	2.951.240	2.487	3.523.182	2.722
6.	Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	0	0	0	0	600	6
7.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	61.256	119	175.638	349	280.468	552

8.	Zasiłek dla opiekuna	522.254	1.018	290.506	560	216.130	418
9.	Razem świadczenia opiekuńcze (4+5+6+7+8)	5.203.862	23.291	6.464.838	23.314	7.089.725	23.763
10.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	711.000	711	726.000	726	755.000	755
11.	Świadczenia rodzicielskie	x	x	x	x	1.835.796	1.982
12.	Zasiłki rodzinne i dodatki (tzw. „zł za zł")	x	x	x	x	120.935	2.065
	RAZEM ŚWIADCZENIA RODZINNE (3+9+10+11+12)	11.797.722	79.242	13.159.368	78.997	17.015.407	88.510

W okresie sprawozdawczym wypłacono łącznie **88.510 świadczeń rodzinnych** na łączną kwotę **17.015.407 zł**. W porównaniu do roku poprzedniego, nastąpiło **zwiększenie liczby wypłaconych świadczeń** ogółem o **12,04%**. Nastąpiło **zwiększenie wydatków na realizację zadania o 29,30%** w stosunku do 2015 roku. Zwiększenie wydatków w stosunku do ubiegłego roku jest związane ze zwiększeniem liczby świadczeniobiorców korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, wprowadzeniem od 1 stycznia 2016 r. świadczenia rodzicielskiego, niewielkim wzrostem wysokości świadczenia pielęgnacyjnego z kwoty 1.200 zł na 1.300 zł oraz zwiększeniem wysokości zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego od 1 listopada 2016 roku.

W analizowanym okresie nastąpił **wzrost** liczby wypłaconych **świadczeń pielęgnacyjnych i specjalnych zasiłków opiekuńczych**. Zmniejszeniu uległa liczba wypłaconych zasiłków dla opiekuna w porównaniu do 2015 roku w związku z podeszłym wiekiem osób wymagających opieki. W 2016 roku odnotowano **wzrost o 0,73%** (w porównaniu do roku poprzedniego) liczby wypłaconych **zasiłków pielęgnacyjnych**.

Osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne objęte są ubezpieczeniem zdrowotnym, w przypadku nieposiadania innego tytułu do ubezpieczenia oraz ubezpieczeniem emerytalno–rentowym, przy spełnieniu warunków określonych przepisami. W tabeli nr 10 przedstawiono dane dotyczące opłaconych składek na ubezpieczenie i wydatków na ten cel.

Tabela 10 Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne w latach 2014– 2016

Lp.	Wyszczególnienie	2014		2015		2016	
		Wydatki w zł	Liczba świadczeń	Wydatki w zł	Liczba świadczeń	Wydatki w zł	Liczba świadczeń
1.	Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	482.268	2.555	819.591	3.753	995.554	3.387
2.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	67.755	1.110	132.587	737	144.798	1.625
	Razem	550.023	3.665	952.178	4.490	1.140.352	5.012

Zwiększenie wydatków na składki społeczne i zdrowotne wynika ze wzrostu miesięcznej wysokości świadczenia pielęgnacyjnego.

Świadczenia rodzinne wypłacane są na podstawie **decyzji administracyjnych**. W 2016 roku wydano łącznie **5.845** decyzji dotyczących świadczeń rodzinnych. W porównaniu do roku ubiegłego liczba wydanych decyzji wzrosła o 23,73%. Podkreślić należy, że 55,56% decyzji wydanych zostało w ciągu 4 miesięcy (od września do grudnia). Wiąże się to ściśle z ustawowym okresem zasiłkowym, na jaki ustala się prawo do świadczeń rodzinnych, który oznacza okres od 1 listopada do 31 października następnego roku kalendarzowego. Corocznie jest to czas wzmożonej pracy Działu, wymagający zwiększenia liczby osób wykonujących zadanie.

W zakresie świadczeń rodzinnych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego przekazano 24 odwołania od decyzji Ośrodka. Kolegium utrzymało w mocy 14 decyzji, 10 decyzji zostało uchylonych i przekazanych do ponownego rozpatrzenia. Uchylone decyzje dotyczyły w szczególności odmowy przyznania prawa do świadczenia rodzicielskiego, które funkcjonuje od 1 stycznia 2016 r. a przepisy prawne w tym zakresie budzą wiele wątpliwości interpretacyjnych i sprzecznych wykładni.

VI. Fundusz alimentacyjny

1. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Realizacja zadań w zakresie funduszu alimentacyjnego polega na ustalaniu prawa do świadczeń, przygotowywaniu i wydawaniu decyzji administracyjnych w tych sprawach oraz wypłacaniu przyznanych świadczeń, a także egzekwowaniu nienależnie pobranych świadczeń oraz opracowywaniu sprawozdań i analiz w powyższej sprawie.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo, w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej, do ukończenia przez nią 25 roku życia. W przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności świadczenie przysługuje bezterminowo.

Osobą uprawnioną do świadczenia jest osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego (wyroku sądu ustalającego alimenty lub kopii odpisu protokołu posiedzenia, zawierającego treść ugody sądowej w sprawie alimentów), jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna (tzn. gdy w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zobowiązań alimentacyjnych).

Świadczenia przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł. Świadczenia przyznawane są w wysokości ustalonych alimentów, jednakże w kwocie nie wyższej niż 500 zł miesięcznie.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie przysługują, jeżeli osoba uprawniona została umieszczona w instytucji zapewniającej nieodpłatnie całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej, bądź zawarła związek małżeński.

W 2016 roku ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego korzystało średnio miesięcznie **425 rodzin i 689 osób uprawnionych** (w 2015 r. 431 rodzin, 713 osób uprawnionych). W okresie sprawozdawczym wydano **753 decyzje administracyjne** w sprawach dotyczących funduszu alimentacyjnego w tym:

- 622 decyzje przyznające prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- 35 decyzji odmawiających przyznania prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- 53 decyzje uchylające prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- 15 decyzji zmieniających decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- 22 decyzje w sprawie zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego,

- 6 decyzji pozostawiających wnioski o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego bez rozpatrzenia.

Wypłacono ogółem **8.689** świadczeń na kwotę **3.259.326 zł**, z tego na osobę uprawnioną w wieku:

- 0 – 17 lat 7 132 świadczeń, na kwotę 2.668.406 zł,
- 18 – 24 lata 1 533 świadczeń, na kwotę 580.120 zł,
- 25 lat i więcej 24 świadczenia, na kwotę 10.800 zł.

W 2015 roku wydatki na powyższe zadanie wyniosły 3.343.310 zł.

Do Samorządowego Kolegium Odwoławczego przekazano 6 odwołań od decyzji Ośrodka. Kolegium utrzymało w mocy 4 decyzje, 2 decyzje zostały uchylone.

2. Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych

Działania wobec dłużników alimentacyjnych przewidziane w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów obejmują ustalenie sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niepełności na utrzymanie osoby uprawnionej. Z dłużnikiem przeprowadzany jest wywiad alimentacyjny oraz przyjmowane jest oświadczenie majątkowe. Informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności informacje zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz w oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego, na bieżąco przekazywane są komornikom sądowym.

W 2016 roku **przeprowadzono** ogółem **171 wywiadów alimentacyjnych** oraz **przyjęto 171 oświadczeń majątkowych** (w 2015 roku – 124 wywiady alimentacyjne i oświadczenia).

Jeśli podczas wywiadu ustalono, że dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, a nie jest zarejestrowany, zobowiązuje się go do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna albo jako poszukująca pracy (w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako osoba bezrobotna). Po zarejestrowaniu się dłużnika, do Powiatowego Urzędu Pracy kierowana jest informacja o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika.

W 2016 roku zobowiązanie do zarejestrowania się w rejestrze osób bezrobotnych lub poszukujących pracy skierowano do 38 dłużników (w 2015 roku do 30 dłużników). Informacja o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika została skierowana do Powiatowego Urzędu Pracy w Siedlcach w przypadku 44 osób (w 2015 roku – 80 osób).

Jeżeli dłużnik alimentacyjny uniemożliwia lub odmówił:

- 1) przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego,
- 2) złożenia oświadczenia majątkowego,
- 3) zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy,
- 4) bez uzasadnionej przyczyny, przyjęcia propozycji zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych,

organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ składa do prokuratury wnioski o ściganie dłużnika za przestępstwo polegające na uporczywym uchylaniu się od wykonania ciężącego na nim z mocy orzeczenia sądowego obowiązku łożenia na utrzymaniu dzieci oraz kieruje wnioski do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

W przypadku, gdy organ właściwy dłużnika ustali na podstawie wywiadu alimentacyjnego lub oświadczenia majątkowego, że sytuacja dłużnika alimentacyjnego nie uległa zmianie, lub w przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwi przeprowadzenie tego wywiadu lub odmówi złożenia oświadczenia majątkowego, **organ właściwy dłużnika nie informuje właściwego powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego ani nie wszczyna postępowania dotyczącego uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, jeżeli poprzednio wydana decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych pozostaje w mocy.**

W 2016 roku wszczęto 68 postępowań w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (w 2015 r. - wszczęto 209 postępowań). Podjęto 37 decyzji uznających, a w 25 przypadkach wszczęte postępowania zostały umorzone (w 2015 r. podjęto 172 decyzje i umorzono 66 postępowań). Skierowano także **38 wniosków do prokuratury** o podejrzeniu popełnienia ww. przestępstwa oraz **2 wnioski do starosty** o zatrzymanie prawa jazdy (w 2015 roku odpowiednio 175 i 20 wniosków).

Wszystkie wymienione wyżej czynności, podjęte w trybie przewidzianym w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, miały na celu motywowanie dłużnika alimentacyjnego do wywiązania się z obowiązku alimentacyjnego. W efekcie tych działań oraz czynności podjętych przez komorników sądowych w 2016 roku **zwrócona**

została przez dłużników alimentacyjnych kwota **696.681,96 zł należności powstałych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego** (odnotowano wzrost w stosunku do 2015 roku o 45,26%) oraz **73.782,28 zł z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych** (odnotowano spadek w stosunku do 2015 roku o 25,18%).

W związku ze zmianą przepisów dotyczących egzekucji alimentów od dłużników, od dnia 18 września 2015 r. należności przypadające od dłużników alimentacyjnych z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego podlegają ściąganiu wraz z odsetkami w drodze egzekucji sądowej. Jeżeli jest prowadzone postępowanie egzekucyjne w celu zaspokojenia roszczeń osoby uprawnionej z tytułu alimentów, organ właściwy wierzyciela, który wypłacał świadczenia z funduszu alimentacyjnego, będący wierzycielem należności przyłącza się do tego postępowania. W 2016 r. wydano 1.066 wniosków o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego.

VII. Miejski Zespół Interdyscyplinarny

Miejski Zespół Interdyscyplinarny w Siedlcach został powołany na mocy art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390). W dniu 28 czerwca 2011 r. Rada Miasta w Siedlcach podjęła Uchwałę Nr X/202/2011 w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, której wykonanie powierzyła Prezydentowi Miasta Siedlce.

Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z kompetencji instytucji, którą reprezentują, podejmująca współpracę i skoordynowane działania, mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie zjawisku przemocy na terenie Miasta Siedlce. Członkowie MZI wzięli udział w szkoleniu dla kandydatów do pracy w Zespole.

Podstawą prawną funkcjonowania Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Siedlcach są m. in.:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390);
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.);
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

W 2016 r. miało miejsce **5 posiedzeń MZI**, w trakcie których omawiane były zagadnienia dotyczące funkcjonowania zespołu i grup roboczych, podejmowane były prace w zakresie organizacji prac zespołu i grup roboczych. Zespół interdyscyplinarny powołuje grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie. Skład osobowy grup roboczych jest dostosowany do potrzeb konkretnej rodziny. W pracach grup roboczych brali udział przedstawiciele: Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Siedlcach, Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siedlcach, Policji, oświaty, organizacji pozarządowych, Kuratorskiej Służby Sądowej, Kościoła Katolickiego, służby zdrowia.

W okresie sprawozdawczym, tj. od stycznia do grudnia 2016 r., do Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło **110** (84 w 2015 r.) **Formularzy „Niebieska Karta – A”** z czego:

- 96 (74 w 2015 r.) sporządzili przedstawiciele Policji;
- 12 (9 w 2015 r.) sporządzili przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej;
- 1 (1 w 2015 r.) sporządzili przedstawiciele służby zdrowia;
- 1 sporządzili przedstawiciele oświaty.

Przewodniczący Zespołu w 2016 r. powołał **97** (75 w 2015 r.) **grup roboczych** w celu rozwiązywania konkretnych problemów wynikających z przemocy w rodzinie. Łącznie w 2016 r. odbyło się **235 posiedzeń grup roboczych** prowadzonych przez koordynatorów. Posiedzenia odbywały się w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Siedlcach przy ul. Sienkiewicza 32. Ponadto członkowie grup roboczych realizowali swoje zadania w terenie, docierając do poszczególnych rodzin w ramach wykonywanych obowiązków służbowych lub zawodowych.

84 procedury zostały zakończone z powodu zrealizowania indywidualnych planów pomocy lub braku zasadności podejmowania działań w ramach procedury Niebieskiej Karty. Miejski Zespół Interdyscyplinarny przekazał 4 zawiadomienia do Prokuratury Rejonowej w Siedlcach o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, związanego z występowaniem przemocy rodzinie oraz 8 zawiadomień do Sądu Rejonowego w Siedlcach z prośbą o wgląd w sytuację rodziny. Pozostałe sprawy są w toku.

Na podstawie art. 9a ust. 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie obsługę organizacyjno – techniczną MZI w Siedlcach zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie.

VIII. Zadania wynikające z innych ustaw

1. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

W ramach realizacji zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046 z późn. zm.), każdy powiat ma obowiązek prowadzenia orzecznictwa do tzw. celów pozarentowych, poprzez powołanie Powiatowych Zespołów do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności. W Mieście Siedlce zadanie to realizuje **Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności** działający w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie. Zespół obejmuje swoim działaniem 4 powiaty: Miasto Siedlce oraz, na mocy zawartych porozumień, Powiat Siedlecki (ziemski), Powiat Sokołowski i Powiat Łosicki.

W Zespole zatrudnionych jest 5 pracowników administracyjnych, w pełnym wymiarze czasu pracy (w tym przewodniczący Zespołu i sekretarz Zespołu), których obowiązkiem jest obsługa administracyjno – biurowa, w tym obsługa interesantów, udzielanie informacji. Ponadto w Zespole świadczą pracę specjaliści uprawnieni do orzekania (lekarze, psychologowie, pracownicy socjalni, pedagodzy, doradcy zawodowi).

Posiedzenia składów orzekających odbywają się codziennie od poniedziałku do piątku. Natomiast 2 do 6 razy w miesiącu równocześnie obradują dwa składy orzekające z udziałem kilku specjalistów.

Do zadań Zespołu należy wydawanie orzeczeń o niepełnosprawności osób, które nie ukończyły 16 roku życia, orzeczeń o stopniu niepełnosprawności osób, które ukończyły 16 rok życia, orzeczeń o wskazaniach do ulg i uprawnień osób posiadających orzeczenia o inwalidztwie lub niezdolności do pracy, przygotowywanie i wydawanie z upoważnienia Prezydenta Miasta Siedlce legitymacji dokumentujących niepełnosprawność oraz wydawanie kart parkingowych.

W 2016 roku wydano **5.177 orzeczeń**, o 12,57% mniej w porównaniu do roku poprzedniego. W tabeli nr 11 ujęto dane dotyczące wydanych orzeczeń w latach 2014 – 2016, w podziale na poszczególne powiaty.

Tabela 11 Orzeczenia wydane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2014 – 2016

Nazwa powiatu	Liczba wydanych orzeczeń		
	2014	2015	2016
Miasto Siedlce	2319	2501	2214
Powiat Siedlecki	1736	1872	1634
Powiat Sokołowski	927	955	849
Powiat Łosicki	559	593	480
Ogółem	5541	5921	5177

Liczba wydanych orzeczeń dla osób z Miasta Siedlce zmniejszyła się o 11,48% w porównaniu do roku poprzedniego. Szczegółowe informacje o liczbie wydanych orzeczeń dla mieszkańców Miasta zawiera poniższa tabela.

Tabela 12 Rodzaje orzeczeń wydanych mieszkańcom Miasta Siedlce w latach 2014 – 2016

rodzaj orzeczenia	rok	2014	2015	2016
o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych ¹		341	408	358
z określeniem stopnia niepełnosprawności ², w tym:		1836	2093	1752
znaczego		278	336	295
umiarkowanego		935	1167	935
lekkiego		623	523	522
o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych		95	20	69
o odmowie wydania orzeczenia uwzględniającego zmianę stanu zdrowia		47	47	35
Razem		2319	2501	2214

¹ dotyczy osób przed 16 – tym rokiem życia,

² dotyczy osób po 16 – tym roku życia.

W okresie sprawozdawczym wydano:

- 1.353 legitymacji osobom niepełnosprawnym, tj. o 15,28% mniej w porównaniu do 2015 r.,
- 829 kart parkingowych.

2. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych realizowana jest w oparciu o przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Zakres rehabilitacji społecznej realizowanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie obejmuje **dofinansowanie**:

- ✓ likwidacji barier funkcjonalnych, tj. architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- ✓ zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze (tj. pieluchomajtki, protezy, kule, cewniki, buty ortopedyczne, aparaty słuchowe),
- ✓ uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- ✓ sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- ✓ działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej prowadzonego przez Caritas Diecezji Siedleckiej. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie sprawuje również nadzór nad działalnością Warsztatu Terapii Zajęciowej.

Środki finansowe na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej pochodzą z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W poniższej tabeli przedstawiono wykorzystanie środków PFRON w latach 2014 – 2016.

Tabela 13 Wykorzystanie środków w latach 2014 – 2016

Wyszczególnienie	Liczba osób			Kwota w zł		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Dofinansowanie do likwidacji barier funkcjonalnych	0	10	11	0	88.591	81.406
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt ortopedyczny i środki pomocnicze	277	327	283	233.200	338.076	292.054
Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych	500	335	285	442.345	334.077	288.219
Dofinansowanie działalności WTZ	30	35	35	443.880	517.860	559.860
Razem	807	707	614	1.119.425	1.278.604	1.221.539
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (liczba organizacji)	6	6	8	26.032	23.942	32.014
Razem	x	x	x	1.145.457	1.302.546	1.253.553

Środki na dofinansowanie kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej Miasto otrzymuje wg algorytmu. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych kwota otrzymana z PFRON nie może pokrywać więcej niż 90% kosztów działalności WTZ. Do sfinansowania pozostałych 10% zobowiązane są powiaty, na terenie których zamieszkują uczestnicy zajęć w WTZ. W 2016 r. ze środków PFRON sfinansowano koszty działalności WTZ w kwocie 559.860 zł. Miasto Siedlce, Powiat Siedlecki oraz Powiat Łukowski przeznaczyły na ten cel dotację w łącznej kwocie 62.216,00 zł. W zajęciach Warsztatu w 2016 r. uczestniczyło **37 osób**. Kontrole przeprowadzone przez pracowników MOPR w Siedlcach w ramach nadzoru sprawowanego nad działalnością WTZ w 2016 r. nie wykazały poważnych nieprawidłowości.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Siedlcach na mocy Umowy zawartej pomiędzy Miastem Siedlce a Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych realizował w 2016 r. pilotażowy **program „Aktywny samorząd”**, którego głównym celem było eliminowanie lub zmniejszanie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i edukacyjnym.

Dofinansowano wnioski w ramach następujących Modułów:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

1. Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

Zadanie 1: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu.

Zadanie 2: pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B.

2. Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym:

Zadanie 1: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania.

Zadanie 2: dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania.

3. Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

Zadanie 2: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym;

Zadanie 3: pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne;

Zadanie 4: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny.

4. Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

Pomoc w ramach Programu udzielana była osobom niepełnosprawnym w wieku aktywności zawodowej, posiadającym aktualne orzeczenie o niepełnosprawności lub przyznaną grupę inwalidzką. W przypadku wniosków, które zostały zakwalifikowane do dofinansowania, Prezydent Miasta Siedlce zawarł z Beneficjentami umowy, na podstawie których wypłacano dofinansowania.

Środki finansowe na realizację zadań w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” pochodzą z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W tabeli nr 14 przedstawiono wykorzystanie środków na realizację programu „Aktywny samorząd” w latach 2014 – 2016.

Tabela 14 Wykorzystanie środków w latach 2014 – 2016

Wyszczególnienie	Liczba dofinansowanych wniosków			Kwota w zł		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	0	–*	1	0,00	–*	5.000,00
Pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B	1	2	0	975,00	2.504,50	0,00
Pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	4	–*	16	13.605,80	–*	91.229,38
Dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	0	0	1	0,00	0,00	1.999,98
Pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	4	–*	–*	71.800,00	–*	–*
Pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	2	5	4	3.600,00	7.012,00	5.399,98
Pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	1	2	0	25.000,00	33.112,00	0
Pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny	0	0	0	0,00	0,00	0

Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	5	9	4	5.036,25	12.432,79	6.894,76
Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	56	56	37	126.990,00	121.338,00	69.637,00
RAZEM	73	74	63	247.005,07	176.399,29	180.161,10

* zadanie nie było realizowane przez PFRON w 2016 roku

Nie wszystkie zawarte umowy dofinansowania z realizacji Programu „Aktywny samorząd” w 2016 roku zostały rozliczone, ponieważ PFRON przedłużył okres rozliczeniowy programu do 15 kwietnia 2017 roku. Na dzień 01.02.2017 r. do rozliczenia pozostało 22 963,00 zł – Moduł II.

3. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych jest zadaniem zleconym gminie na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Zgodnie z przepisami ww. ustawy prawo do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na zasadach określonych w ustawie mają inne, niż ubezpieczeni, osoby posiadające obywatelstwo polskie i posiadające miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które spełniają kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, co do których nie stwierdzono okoliczności, o której mowa w art. 12 tej ustawy (dysproporcji), na zasadach i w zakresie określonym dla ubezpieczonych. W celu ustalenia sytuacji dochodowej i majątkowej świadczeniobiorcy przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

Dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń opieki zdrowotnej jest decyzja administracyjna. W 2016 r. w sprawach o potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej wydano łącznie **133 decyzje administracyjne** dla **89 osób** (w 2015 r. 142 decyzje dla 98 osób, w 2014 r. 112 decyzji dla 69 osób). Gmina otrzymuje dotację z budżetu państwa na refundację poniesionych kosztów realizacji zadania.

IX. Pozostała działalność

1. Nadzór nad jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej

W 2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie sprawował nadzór nad działalnością dwóch jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, tj.: „Domu nad Stawami” Domu Pomocy Społecznej w Siedlcach oraz Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i osób z autyzmem w Siedlcach.

Zarządzeniem nr 67/2008 z dnia 19 lutego 2008 roku zmienionego Zarządzeniem Nr 49/2009 z dnia 10 lutego 2009 roku oraz Zarządzeniem Nr 80/2013 z dnia 7 marca 2013 roku Prezydent Miasta Siedlce określił zasady sprawowania nadzoru nad ww. podmiotami. Nadzór polega przede wszystkim na przeprowadzaniu kontroli problemowych, doraźnych i sprawdzających, w szczególności w zakresie przestrzegania standardów opieki oraz świadczonych usług, ale również na stałej współpracy z podległymi jednostkami, polegającej m. in. na bieżącym informowaniu o wszelkich zmianach (np. przepisów prawnych).

Kontrole jednostek organizacyjnych pomocy społecznej odbyły się w oparciu o Plan kontroli na 2016 r., zatwierdzony przez Prezydenta Miasta Siedlce i obejmowały realizację standardów wyznaczonych aktami wykonawczymi do ustawy o pomocy społecznej.

Przedmiotem kontroli przeprowadzonej w 2016 r. w „Domu nad Stawami” Domu Pomocy Społecznej w Siedlcach były:

- działalność zespołów terapeutyczno – opiekuńczych;
- prawidłowość opracowania i realizowania indywidualnych planów wsparcia mieszkańców.

Z kolei w Środowiskowym Domu Samopomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i osób z autyzmem kontrolą objęto prawidłowość prowadzenia dokumentacji indywidualnej uczestników, określonej w § 24 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. z 2010 r. Nr 238, poz. 1586 z późn. zm.).

W toku przeprowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości. W związku z powyższym zalecenia pokontrolne nie zostały wydane.

2. Prace społecznie użyteczne

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Siedlcach, działając w imieniu Prezydenta Miasta Siedlce, od 2007 r. cyklicznie organizuje i koordynuje realizację **prac społecznie użytecznych** na terenie miasta Siedlce. Prace społecznie użyteczne organizowane są w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz lokalnej społeczności. Do wykonywania prac społecznie użytecznych kierowane są osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, dla których Powiatowy Urząd Pracy ustalił II profil pomocy. Wymiar czasowy wykonywania prac społecznie użytecznych przez jedną osobę nie przekracza 10 godzin tygodniowo. Za wykonaną pracę uczestnicy otrzymują świadczenie pieniężne, które w 2016 r. wynosiło 8,10 zł za 1 godzinę pracy.

Potrzebę organizacji prac społecznie użytecznych w 2016 r. zgłosiło do tut. Ośrodka **37 podmiotów** z terenu miasta Siedlce, składając zapotrzebowanie na **132 miejsca pracy** (w 2015 r. – 37 podmiotów na 138 miejsc pracy). Z uwagi na limit środków Funduszu Pracy przyjęty na organizację prac społecznie użytecznych w 2016 r. zabezpieczono 69 miejsc pracy (w 2015 r. – 91 miejsc pracy, w tym 20 w ramach Programu Aktywizacja i Integracja skierowanego do osób z ustalonym III profilem pomocy). Do zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w ramach koordynowania prac społecznie użytecznych należało w szczególności: zawarcie porozumień z podmiotami organizującymi prace, kierowanie osób do wykonywania prac we wskazanych podmiotach, monitorowanie przebiegu realizacji prac oraz wypłacanie uczestnikom świadczenia pieniężnego za wykonane prace. Ze wszystkimi beneficjentami pomocy społecznej, którzy objęci zostali działaniami aktywizacyjnymi poprzez skierowanie do wykonywania prac społecznie użytecznych, pracownicy socjalni tut. Ośrodka zawierali kontrakty socjalne. Osoby, które porzuciły wykonywanie prac społecznie użytecznych, poniosły konsekwencje określone w kontrakcie socjalnym, tj. utraciły prawo do świadczeń z pomocy społecznej na czas określony w kontrakcie (najczęściej od 6 do 12 miesięcy).

Realizacja prac społecznie użytecznych odbywała się we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy. PUP, na podstawie imiennych propozycji tut. Ośrodka wydawał skierowania osobom uprawnionym do wykonywania prac, a także dokonywał refundacji ze środków Funduszu Pracy kwot wypłaconych świadczeń pieniężnych za wykonane prace społecznie użyteczne w wysokości 60% minimalnej kwoty przysługującego świadczenia.

Do wykonywania prac społecznie użytecznych, które realizowane były w okresie od 16.05.2016 r. do 28.10.2016 r., tut. Ośrodek wskazał 85 osób uprawnionych.

PUP skierował do wykonywania prac 80 osób. Uczestnicy wykonali 14.737,50 godzin prac (w 2015 r. – 15.925 godzin). Łączna kwota wypłaconych w 2016 roku z ww. tytułu świadczeń pieniężnych wyniosła 119.373,74 zł (w 2015 r. – 128.992,50 zł), z tego ze środków Miasta wydano 47.749,50 zł.

Tabela 15 Realizacja prac społecznie użytecznych w latach 2014 – 2016

Rok	Osoby skierowane do p.s.u.	Osoby wykonujące p.s.u. przez okres, na jaki zostały skierowane	Osoby, które przerwały wykonywanie p.s.u. – powody		
			podjęcie zatrudnienia	względy zdrowotne/brak opieki nad dzieckiem	porzucenie wykonywania p.s.u.
2014	134 ¹	91	12	7	16
2015	111 ²	84	4	2	9
2016	80 ³	66	3	4	3

¹ 8 osób przerwało wykonywanie p.s.u. z powodów innych niż ww.: 2 osoby nie odebrały skierowania, 4 osoby nie rozpoczęły p.s.u., 1 osoba odmówiła podjęcia pracy, 1 osoba otrzymała zasiłek stały

² 12 osób przerwało wykonywanie p.s.u. z powodów innych niż ww.: 4 osoby nie odebrały skierowania, 5 osób nie rozpoczęło p.s.u., 2 osoby odmówiły podjęcia pracy, 1 osoba otrzymała emeryturę

³ 1 osoba odmówiła podjęcia pracy, zaś 3 przerwały wykonywanie p.s.u. z powodów innych niż ww.: 1 osoba zmarła, 1 osoba nabyła prawa emerytalne, 1 osoba podjęła uczestnictwo w projekcie współfinansowanym z EFS aktywizującym osoby bezrobotne

3. Współpraca z organizacjami i instytucjami

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie współpracuje z wieloma instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi przede wszystkim na polu pomocy społecznej. Wśród nich wymienić można Policję, Sąd Rejonowy i Okręgowy, zakłady karne, kuratorów sądowych, Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przesłaniem, Prokuraturę, Powiatowy Urząd Pracy, ZUS, szkoły, publiczne i niepubliczne poradnie zdrowia psychicznego, Poradnię Leczenia Uzależnień, Kurię Diecezjalną w Siedlcach, siedleckie parafie, „Dom pod Kasztanami” Dom Dziecka, „Dom nad Stawami” Dom Pomocy Społecznej, Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy w Siedlcach, Stowarzyszenie Pomocy Społecznej, Rehabilitacji i Resocjalizacji im. H. Ch. Kofoeda, Siedleckie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym „Przystań”, Bank Żywności, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Oddziału Miasta i Powiatu w Siedlcach, Siedleckie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Uzależnionych „Powrót z U”, Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Styl życia”, Stowarzyszenie na Rzecz Osób Dotkniętych Chorobą Alkoholową, Narkomanią i Hazardem „Szansa”, Centrum Kultury i Sztuki im. Andrzeja Meżeryckiego Scena Teatralna Miasta Siedlce, Caritas Diecezji Siedleckiej, Polski Związek Głuchych,

Wioskę Dziecięcą SOS, Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych, Agencję Rozwoju Miasta Siedlce, Stowarzyszenie Taneczne Caro Dance i wiele innych.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, realizując zadania wynikające z ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1828), współpracował również z **Centrum Integracji Społecznej w Siedlcach** prowadzonym przez Caritas Diecezji Siedleckiej. Centrum Integracji Społecznej prowadzi reintegrację społeczną i zawodową w odniesieniu do osób, które ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych, często znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.

W funkcjonujących w Centrum Integracji Społecznej sekcjach: **porządkowo-remontowej, ślusarsko-spawalniczej, florystyczno-ogrodniczej, krawiecko-szwalniczej, opiekuna osób starszych, gastronomicznej, wikliniarskiej** (działalność sekcji zawieszona od dnia 01.09.2016 r.) i **kasjer-sprzedawca** (sekcja zlikwidowana z dniem 01.09.2016 r.), osoby bezrobotne mają możliwość zdobycia nowych kwalifikacji i umiejętności zawodowych. Ponadto prowadzone są działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie u uczestników zajęć zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na otwartym rynku pracy, pełnienia ról społecznych w miejscu pracy i uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.

Rola pracowników socjalnych MOPR polega w szczególności na wydawaniu opinii o kandydacie na uczestnika zajęć CIS, kierowaniu do uczestnictwa w zajęciach oraz monitorowaniu efektów integracji społecznej i zawodowej realizowanych zgodnie z Indywidualnymi Programami Zatrudnienia Socjalnego. Indywidualny Program zawierany jest początkowo na okres próbny 1 miesiąca, a następnie na okres 11 miesięcy, po którym może zostać przedłużony o kolejne 6 miesięcy. Dokument uwzględnia osobistą sytuację uczestnika, jego prawa i obowiązki oraz program reintegracji społecznej określający indywidualne formy współpracy.

W 2016 r. pracownicy socjalni Ośrodka wydali łącznie **71 opinii** (w 2015 r. – 98 opinii, w 2014 r. – 109 opinii) wraz ze skierowaniami do zajęć w Centrum Integracji Społecznej. Z osobami aktywizowanymi w ramach zajęć w CIS pracownicy socjalni zawierali kontrakty socjalne. CIS w ubiegłym roku realizowało Indywidualne Programy Zatrudnienia Socjalnego ze 114 osobami bezrobotnymi zamieszkującymi na terenie miasta Siedlce, przy czym w 2016 r. zawartych zostało 55 Programów. Z informacji uzyskanych z CIS wynika, że w 2016 r. 39 osób ukończyło Program po okresie, na który został on zawarty, natomiast 28 uczestników przerwało bądź zrezygnowało z realizacji Programu.

X. Kadra

Na dzień 31.12.2016 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie zatrudnione były **124 osoby (121,58 etatów), w tym 4 osoby na zastępstwo.**

Zatrudnienie w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w podziale na zadania przedstawia się następująco:

- pracownicy realizujący zadania z zakresu pomocy społecznej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie – **50 osób, w tym 39 pracowników socjalnych (w tym 1 zastępstwo)** oraz **11 pracowników obsługujących świadczenia z pomocy społecznej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie;**
- pracownicy realizujący zadania z zakresu świadczeń rodzinnych – **10 osób w tym 1 zastępstwo;**
- pracownicy realizujący zadania z zakresu pomocy osobom uprawnionym do alimentów – **4 osoby;**
- pracownicy realizujący zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej – **8 osób w tym 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, 5 asystentów rodziny;**
- pracownicy realizujący zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych – **2 osoby;**
- pracownicy realizujący zadania z zakresu orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (PZOON) – **5 osób;**
- pracownicy realizujący zadania z zakresu dziennego wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi (ŚDS) – **6 osób;**
- pracownicy realizujący zadania z zakresu księgowości – **10 osób;**
- pracownicy realizujący zadania analityczno – programowe – **5 osób w tym 1 zastępstwo;**
- pracownicy realizujący zadania z zakresu świadczenia wychowawczego – **9 osób w tym 1 zastępstwo;**
- kadra zarządzająca i pracownicy administracji – **15 osób;**

Podział zatrudnionych pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie ze względu na posiadane wykształcenie przedstawia się następująco:

- z wykształceniem wyższym magisterskim – **87 osób;**
- z tytułem zawodowym licencjata i inżyniera – **16 osób;**
- z wykształceniem średnim – **19 osób;**
- z wykształceniem zawodowym – **2 osoby.**

Wszyscy pracownicy Ośrodka posiadają wykształcenie i umiejętności wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy i nadal podnoszą swoje kwalifikacje, poprzez podejmowanie różnych form dokształcania i samokształcenia. W omawianym okresie sprawozdawczym 60 pracowników Ośrodka (tj. wszyscy pracujący w terenie oraz część osób zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych) zostało przeszkolonych z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej. Ponadto dwóch pracowników socjalnych uczestniczyło w specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego.

W 2016 roku poszczególni pracownicy MOPR uczestniczyli m.in. w następujących szkoleniach, kursach, konferencjach, warsztatach, sympozjach:

- „Świadczenia Rodzinne 2016. Nowelizacje”,
- „Fundusz Alimentacyjny 2016 – aktualne problemy”,
- „Program 500+ - szczegółowe omówienie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci”,
- „Program szkolenia z zakresu ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. 2016 r. poz. 195) wprowadzającej Program Rodzina 500+”,
- „Świadczenia Wychowawcze 500+ - Nowa ustawa”,
- „Szkolenie z zakresu specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny”,
- „Bezdomność – problemy prawne, innowacyjne rozwiązania”,
- „Zastosowanie superwizji i coaching w polityce społecznej”,
- „Spotkanie informacyjno – szkoleniowe dot. Aktywnego Samorządu”,
- „Spotkanie informacyjne dot. naboru pozakonkursowego dla Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie nr RPMA.09.01.00-IP.01-14-017/16.”,
- „Szkolenie dla doradców zawodowych – członków powiatowych i miejskich zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności w województwie mazowieckim”,
- „Spotkanie informacyjne dot. konkursu uzupełniającego nr POWR.02.05.00-IP.03-00-006/16”,
- „Stymulacja funkcji poznawczych”,
- „Spotkanie organizacyjne dot. letniego wypoczynku „Pogodne lato”,
- „Świadczenia Rodzinne 2016 – aktualne problemy”,
- „Szkolenie z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej”,
- „Kadry i płace w praktyce”,
- „Kurs specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej”,
- „Wdrażanie projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego dla początkujących”,

- „Pomoc społeczna a ochrona zdrowia psychicznego – obowiązki pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w świetle ustawy o ochronie zdrowia psychicznego”,
- „Stres i wypalenie zawodowe u osób pracujących z osobami uzależnionymi i ich rodzinami”,
- „Program szkolenia z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych”,
- „Zamówienia publiczne na roboty budowlane w świetle najnowszych przepisów”,
- „Rozwój usług dla osób niesamodzielnych oraz systemu wsparcia dziecka i rodziny z uwzględnieniem zadań wynikających z pełnienia przez samorząd województwa funkcji koordynatora systemów zabezpieczenia społecznego”,
- „Nowe zasady przetwarzania danych osobowych wprowadzone na mocy unijnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych i ich konsekwencje dla administracji samorządowej”,
- „Rola pomocy społecznej w procesie deinstytucjonalizacji usług społecznych na Mazowszu”,
- „Seksualność osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób chorych psychicznie”,
- „Szkolenie dla pracowników socjalnych – członków powiatowych i miejskich zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności w województwie mazowieckim”.

XI. Podsumowanie

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Głównym celem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb oraz zapobieganie powstawaniu trudnych sytuacji życiowych, w szczególności przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Działania wspierające podejmowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie polegają w szczególności na pracy socjalnej oraz udzielaniu pomocy w formie pieniężnej i niepieniężnej. Dobrym narzędziem pracy socjalnej jest kontrakt socjalny, który mobilizuje osoby do aktywności w rozwiązywaniu swoich problemów, wyzwala z bierności i często wyuczzonej bezradności, a z drugiej strony pozwala zidentyfikować i wyeliminować z pomocy społecznej osoby i rodziny, które nie są zainteresowane podjęciem własnych starań zmierzających do poprawy ich trudnej sytuacji życiowej, a jedynie korzystaniem ze świadczeń pomocy społecznej.

Rada Miasta Siedlce Uchwałą Nr XXI/262/2016 z dnia 23 czerwca 2016 r. przyjęła Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Siedlce na lata 2016 - 2025. Jest to dokument o znaczeniu strategicznym, który zapewnia profesjonalną diagnozę problemów społecznych oraz wspiera długofalowe planowanie i realizację celów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w skali lokalnej.

Głównym powodem ubiegania się o pomoc społeczną jest **ubóstwo**. W 2016 r. problem ten dotyczył **1.537 rodzin**. Czynnikiem mającym bezpośredni wpływ na ubóstwo jest bezrobocie. W 2016 r. liczba rodzin ubiegających się o pomoc z powodu **bezrobocia zmalała w porównaniu do roku poprzedniego i wynosiła 1.053**.

Świadczeniem pieniężnym, które w sposób bezpośredni odnosi się do faktycznej sytuacji materialnej rodzin jest **zasiłek okresowy**. Jest to świadczenie obowiązkowe, przysługuje wszystkim rodzinom spełniającym ustawowe przesłanki, w szczególności kryterium dochodowe (634 zł dla osoby samotnie gospodarującej, 514 zł na osobę w rodzinie). Obowiązkowa wysokość zasiłku wynosi 50% różnicy pomiędzy kryterium dochodowym a dochodem. W okresie sprawozdawczym pomocy w formie zasiłku okresowego udzielono **1.191 rodzinom**. Nastąpił **spadek o 8,46%** w porównaniu do 2015 r., w którym pomocą w tej formie objęto 1.301 rodzin. W 67% przypadków powodem udzielenia takiej pomocy było bezrobocie. Inne powody przyznawania zasiłku okresowego

to m.in. długotrwała choroba, niepełnosprawność, wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. W 2016 r. każda rodzina otrzymała w roku średnio 6,14 świadczenia.

W ostatnich latach na dość wysokim poziomie utrzymuje się liczba rodzin dotkniętych **problemem długotrwałej lub ciężkiej choroby**. W 2016 r. z tego powodu pomocą społeczną objęto **1.137 rodzin**. Problemem bardzo często współwystępującym z długotrwałą lub ciężką chorobą jest **niepełnosprawność**, która w 2016 r. wystąpiła w **816 rodzinach**. Nadal problemy te są poważnymi problemami społecznymi.

Pomoc w formie **zasiłku stałego**, który przyznawany jest osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, w 2016 r. otrzymały **469 osoby (o 0,21% więcej niż w roku poprzednim)**. W 2016 r. wypłacono **20.065 zasiłków pielęgnacyjnych**, (nastąpił **wzrost o 0,74%** w porównaniu do roku poprzedniego). Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydał **dla mieszkańców Miasta 2.214 orzeczeń** (spadek o 11,48% w porównaniu do roku poprzedniego). Osoby niepełnosprawne mają ogromne trudności w znalezieniu zatrudnienia.

Rodziny dotknięte problemem **bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego** stanowią nadal dużą grupę klientów MOPR. W 2016 r. w **563 rodzinach** stwierdzono występowanie tego problemu. Rodziny te, w szczególności rodziny niepełne i wielodzietne oraz rodziców niepełnosprawnych intelektualnie, objęte są poza stałym wsparciem w formie pracy socjalnej i pomocy finansowej, różnymi formami pomocy świadczonej przez placówki wsparcia dziennego (tzw. świetlice). W 2016 r. do świetlic uczęszczało średniorocznie 132 dzieci.

Szczególnie niepokojące jest, że problem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych dotyczy w znacznej części młodych, niezaradnych życiowo matek, wywodzących się z rodzin dysfunkcyjnych, które nie mając dobrych wzorców z własnych rodzin generacyjnych, wchodzą w kolejne, nietrwałe związki. Widzimy nagłą potrzebę stałego, wręcz codziennego towarzyszenia i wspierania takich rodzin. Praca z takimi rodzinami jest zadaniem asystentów rodziny. W 2016 r. **5 asystentów rodziny** (zatrudnionych w wymiarze łącznie 3,50 etatu) **prowadziło pracę indywidualną z 51 rodzinami**. Ponadto **10 rodzin** uczęszczało na spotkania grupy samopomocowej „Klub Rodzica”. Pozostałe rodziny objęte były wsparciem pracowników socjalnych. Duża liczba rodzin wymagających wsparcia i konieczność podejmowania wielowymiarowych działań na rzecz rodzin wymaga dalszego zwiększenia liczby asystentów rodziny.

Udzielając pomocy osobom uzależnionym od alkoholu pracownicy Ośrodka w pierwszej kolejności starają się zmotywować osoby do podjęcia leczenia odwykowego. W 2016 r. wsparciem objęto **228 rodzin z problemem uzależnienia od alkoholu**.

W zakresie leczenia uzależnień MOPR kontynuuje współpracę z Poradnią Leczenia Uzależnień w Siedlcach. Podopieczni korzystają również z poradnictwa i terapii prowadzonej przez Stowarzyszenie „Powrót z U” oraz Stowarzyszenie na rzecz osób dotkniętych chorobą alkoholową, narkomanią i hazardem „Szansa”. Wielkość i rodzaj pomocy udzielanej przez MOPR uzależniona jest od decyzji osoby o podjęciu i kontynuowaniu leczenia. Osoby nadużywające alkoholu otrzymują pomoc niepieniężną (np.: posiłek, opłaty mieszkaniowe).

Od wielu lat priorytetowym zadaniem pomocy społecznej w naszym Mieście jest **dożywianie dzieci**. Wszystkie rodziny potrzebujące były objęte pomocą w formie zakupu posiłku dla dzieci w szkołach i przedszkolach, przyznawane były także zasiłki celowe na dożywianie dzieci do lat 6 nieuczęszczających do przedszkoli oraz na dożywianie dzieci w okresie wakacji. Pomoc ta udzielana była rodzinom/osobom, których dochód nie przekraczał 150% kryterium dochodowego rodziny/osoby. W 2016 r. systematyczną pomocą objęto **1.426 dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym** (w 2015 r. – 1.616 dzieci). Ponadto dzieci z rodzin najuboższych otrzymywały posiłki w placówkach wsparcia dziennego.

Rodziny najuboższe, poza pomocą pieniężną miały możliwość uzyskania wsparcia rzeczowego w postaci odzieży, sprzętu gospodarstwa domowego i żywności. Wielkość pomocy żywnościowej w ostatnich latach znacząco wzrosła, w szczególności w związku z przekazywaniem przez kraje Unii Europejskiej nadwyżek produktów żywnościowych w ramach Programu FEAD. Realizatorem tego Programu mogły być wyłącznie organizacje pozarządowe. Dystrybucją żywności unijnej w naszym Mieście w 2016 r. zajmowały się: Bank Żywności i Polski Komitet Pomocy Społecznej. MOPR wydawał podopiecznym Ośrodka skierowania upoważniające do odbioru żywności w ramach Programu.

W 2016 r. wsparciem w formie pracy socjalnej oraz pomocą pieniężną i niepieniężną, udzielanymi na podstawie **ustawy o pomocy społecznej**, objęto **2.104 rodziny** (spadek o 3,57% w porównaniu do 2015 roku).

Ponadto pomocy udzielono:

- na podstawie **ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej** – **122 rodzinom** (wzrost o 23,23% w porównaniu do 2015 r.),
- na podstawie **ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci** – wg stanu na dzień 31.12.2016 r. w rejestrze świadczeniobiorców figurowało **5.640 rodzin**,
- na podstawie **ustawy o świadczeniach rodzinnych** – **średnio miesięcznie 3.485 rodzinom** (wzrost o 13,70% w porównaniu do 2015 r.),
- na podstawie **ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów** – **średnio miesięcznie 425 rodzinom** (spadek o 1,39% w porównaniu do 2015 r.),

– na podstawie **ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – 614 osobom** (spadek o 12,87% w porównaniu do 2015 r.) i rozpatrzono 63 wnioski w ramach programu „Aktywny samorząd”.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności działający przy MOPR wydał w 2016 r. **5.177 orzeczeń** (spadek o 12,57% w porównaniu do 2015 r.).

Realizacja zadań pomocy społecznej, poza pomocą materialną, wymaga odpowiedniego **zaplecza instytucjonalnego**.

Wsparcie dla osób starszych realizowane jest w szczególności poprzez zapewnienie pomocy środowiskowej w formie **usług opiekuńczych**. Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania przyznawane są w wymiarze do 4 godzin dziennie, a w przypadku mieszkających samotnie osób leżących do 6 godzin dziennie, w dni robocze od poniedziałku do piątku. Ponadto mieszkającej samotnie osobie leżącej, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, mogą być przyznane usługi w soboty, niedziele i święta. Od 1 stycznia 2014 r. **usługi opiekuńcze** świadczone są również w „**Domu nad Stawami**” **Domu Pomocy Społecznej**, w wymiarze do 8 godzin dziennie, w dni robocze od poniedziałku do piątku. Osoby, które wymagają całodobowej opieki, kierowane są do **domów pomocy społecznej**. Wszystkie osoby wymagające takiej pomocy są nią objęte w trybie ustawowym.

Osoby z zaburzeniami psychicznymi obejmowane są wsparciem w formie **specjalistycznych usług opiekuńczych**, wsparciem w formie uczestnictwa w zajęciach w **Środowiskowym Domu Samopomocy** przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie, w **Środowiskowym Domu Samopomocy w Siedlcach dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i osób z autyzmem**, w **Warsztacie Terapii Zajęciowej i Zakładzie Aktywności Zawodowej** prowadzonych przez Caritas Diecezji Siedleckiej. Jakość tych form wsparcia jest dobrze oceniana przez odbiorców. Prowadzona jest też współpraca z lekarzami psychiatrami i Oddziałem Psychiatrycznym.

Ciągle rosnąca liczba osób potrzebujących wsparcia niepieniężnego powoduje, że istnieje potrzeba stałej rozbudowy sieci placówek wspomagających. Obecnie na terenie Miasta działają **placówki wsparcia dziennego dla dzieci** (w 2016 r. funkcjonowało 6 placówek), **bezpłatna łaźnia, pralnia, magazyn odzieży, sprzętu domowego, żywności, przedmiotów ortopedycznych i sprzętu rehabilitacyjnego, 2 magazyny żywności dystrybuujące żywność dla organizacji pozarządowych**.

Przyjęty w 2016 r. Miejski Program Przeciwdziałania Bezdomności stanowi kontynuację i rozwinięcie działań zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Siedlce na lata 2016 – 2025 oraz stwarza system profilaktyki bezdomności. Osoby bezdomne znajdują **schronienie w Mieszkaniach Wspieranych oraz w Schronisku dla Osób Bezdomnych przy ul. Południowej 1**.

Występuje również potrzeba dalszego wspierania i podejmowania inicjatyw promujących rozwój rodzinnej pieczy zastępczej. W 2016 r. w Siedlcach funkcjonowało **71 rodzin zastępczych**. W mieście nie ma zawodowych rodzin zastępczych. W okresie sprawozdawczym zorganizowano **szkolenie dla rodzin zastępczych** i kontynuowano działania **grupy wsparcia** dla tych rodzin. Potrzeba zapewnienia opieki w pieczy zastępczej jest ciągle aktualna. Kontynuowanie działań promujących rodzicielstwo zastępcze oraz upowszechnianie rzetelnych i pełnych informacji dotyczących zasad funkcjonowania rodzin zastępczych zwiększy szanse na powoływanie rodzin zastępczych, a w konsekwencji szanse na to, aby dzieci, zamiast być umieszczane w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, mogły być umieszczane w rodzinach.

Nadal pozostają aktualne następujące potrzeby:

1. dalszy rozwój różnorodnych form reintegracji społecznej i zawodowej,
2. tworzenie warunków do wspierania rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w celu wzmocnienia kompetencji rodzicielskich, poprzez zwiększenie zatrudnienia asystentów rodziny,
3. zorganizowanie całodobowego, specjalistycznego ośrodka interwencji kryzysowej z chronionym hostelem i stałą kadrą specjalistów,
4. zorganizowanie dziennego, specjalistycznego ośrodka wczesnej interwencji dla dzieci z opóźnieniami rozwojowymi i ich rodzin.

Załącznik nr 1 Zestawienie wydatków budżetowych za lata 2015 – 2016

Rozdział	Paragraf	Wydatki w 2015 roku	Wydatki w 2016 roku
85195 Pozostała działalność	4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników	2 983,00	3 773,00
	4110 – składki na ubezpieczenie społeczne	525,47	654,15
	4120 – składki na Fundusz Pracy	69,00	92,61
	4210- zakup materiałów i wyposażenia	74,93	85,96
	4300 – zakup usług pozostałych	340,71	711,13
Razem:		3 993,11	5 316,85
85201 Placówki opiekuńczo-wychowawcze	2320 – dotacje celowe przekazane dla powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień i umów między jednostkami samorządu terytorialnego	1 028 425,18	718 008,16
	3110 – świadczenia społeczne	98 850,40	431 457,64
	4210 – zakup materiałów i wyposażenia	-	282,00
	4300 – zakup usług pozostałych	-	2 786,80
	4330 – zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jst	-	29 787,26
Razem:		1 127 275,58	1 182 321,86
85202 Domy pomocy społecznej	4330 – zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	1 556 016,46	1 637 661,18
Razem:		1 556 016,46	1 637 661,18
85203 Ośrodki wsparcia	3020 – nagrody i wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	33,00	89,00
	4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników	242 802,56	241 054,36
	4040 – dodatkowe wynagrodzenie roczne	18 745,86	19 139,84
	4110 – składki na ubezpieczenie społeczne	43 397,00	44 858,41
	4120 – składki na Fundusz Pracy	5 092,00	5 272,87
	4170 – wynagrodzenia bezosobowe	-	400,00
	4210 – zakup materiałów i wyposażenia	17 842,00	74 766,08
	4230 – zakup leków i materiałów medycznych	54,00	-
	4260 – zakup energii	10 420,00	10 466,04
	4270 – zakup usług remontowych	1 200,00	428,10
	4280 – zakup usług zdrowotnych	38,00	78,00
	4300 – zakup usług pozostałych	9 287,00	29 050,42
	4360 – opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej	1 200,00	1 500,00
	4410 – podróże służbowe krajowe	100,00	400,00

Rozdział	Paragraf	Wydatki w 2015 roku	Wydatki w 2016 roku
	4440 – odpisy na ZFSS	6 563,58	6 563,58
	4700 – szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	-	2 083,00
	Razem:	356 775,00	436 149,70
85204 Rodziny zastępcze	2320 – dotacje celowe przekazane dla powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień i umów między jednostkami samorządu terytorialnego	244 957,58	221 415,41
	3020 – wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń	1 203,26	1 410,39
	3110 – świadczenia społeczne	844 585,77	1 168 116,95
	4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników	109 086,57	126 677,91
	4040 – dodatkowe wynagrodzenie roczne	7 754,93	8 554,01
	4110 – składki na ubezpieczenie społeczne	19 450,80	21 937,93
	4120 – składki na Fundusz Pracy	2 743,12	3 099,59
	4170 – wynagrodzenia bezosobowe	2 480,00	2 320,00
	4210 – zakup materiałów i wyposażenia	3 960,78	4 788,00
	4280 – zakup usług zdrowotnych	38,00	76,00
	4300 – zakup usług pozostałych	4 897,41	7 161,19
	4330 – zakup usług przez jednostki samorządu	993,08	-
	4360 - opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej	1 001,53	1 213,00
	4410 – podróże służbowe krajowe	2 086,40	3 339,80
	4430 – różne opłaty i składki	-	9 944,39
	4440 – odpisy na ZFSS	3 281,79	3 805,78
	4510 – opłaty na rzecz budżetu państwa	9 850,95	-
	4700 – szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	-	170,00
	Razem:	1 258 371,97	1 584 030,35
85205 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	4210 – zakup materiałów i wyposażenia	664,67	787,75
	4300 – zakup usług pozostałych	623,67	29,10
	4360 - opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej	243,00	246,00
	Razem:	1 531,34	1 062,85
85206 Wspieranie rodziny	3020 – wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	1 215,00	1 397,93

Rozdział	Paragraf	Wydatki w 2015 roku	Wydatki w 2016 roku
	4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników	123 067,09	118 210,80
	4040 – dodatkowe wynagrodzenie roczne	10 789,64	9 466,76
	4110 – składki na ubezpieczenie społeczne	21 820,05	21 096,95
	4120 – składki na Fundusz Pracy	3 076,42	2 980,82
	4210 – zakup materiałów i wyposażenia	12 322,68	9 678,40
	4280 – zakup usług zdrowotnych	38,00	225,50
	4300 – zakup usług pozostałych	2 049,08	2 055,00
	4410 – podróże służbowe krajowe	2 548,20	2 227,40
	4440 – odpisy na ZFSS	3 281,79	3 077,23
	4700 – szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby	-	255,00
	Razem:	180 207,95	170 671,79
85211 Świadczenie wychowawcze	3020 – wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	-	70,49
	3110 – świadczenia społeczne	-	36 034 915,30
	4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników	-	273 747,11
	4110 – składki na ubezpieczenie społeczne	-	49 089,69
	4120 – składki na Fundusz Pracy	-	5 340,10
	4170 – wynagrodzenia bezosobowe	-	22 489,50
	4210 – zakup materiałów i wyposażenia	-	119 984,79
	4260 – zakup energii	-	8 653,19
	4270 – zakup usług remontowych	-	19 218,11
	4280 – zakup usług zdrowotnych	-	379,00
	4300 – zakup usług pozostałych	-	64 134,16
	4430 – różne opłaty i składki	-	100,08
	4440 – odpisy na ZFSS	-	7 771,28
	4700 – szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby	-	3 464,00
	6060 – wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	-	41 028,85
	Razem:	-	36 650 385,65
85212 Świadczenia rodzinne, Świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	3020 – nagrody i wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	80,00	253,53
	3030 – różne wydatki na rzecz osób fizycznych	-	96,00
	3110 – świadczenia społeczne	16 486 740,78	20 236 335,44
	4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników	309 365,25	398 250,76
	4040 – dodatkowe wynagrodzenie roczne	25 157,82	23 629,85
	4110 – składki na ubezpieczenie społeczne	876 549,04	1 065 813,04

Rozdział	Paragraf	Wydatki w 2015 roku	Wydatki w 2016 roku
	4120 – składki na Fundusz Pracy	4 601,62	7 260,32
	4210 – zakup materiałów i wyposażenia	61 263,39	29 693,14
	4260 – zakup energii	9 160,00	7 406,40
	4270 – zakup usług remontowych	5 183,52	4 996,26
	4280 – zakup usług zdrowotnych	328,00	388,00
	4300 – zakup usług pozostałych	100 466,43	81 544,57
	4360 - opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej	894,40	-
	4430 – różne opłaty i składki	-	952,41
	4400 – opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe	19 697,13	-
	4410 – podróże służbowe krajowe	161,64	-
	4440 – odpisy na ZFSS	11 623,01	13 901,66
	4510 – opłaty na rzecz budżetu państwa	15 233,69	-
	4610 – koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	241,43	127,10
	4700 – szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	1 708,00	2 278,20
Razem:		17 928 455,15	21 872 926,68
85213 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach CIS	4130 – składki na ubezpieczenie zdrowotne	313 586,77	339 752,71
Razem:		313 586,77	339 752,71
85214 Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	3110 – świadczenia społeczne	2 921 081,69	2 769 889,85
	4300 – zakup usług pozostałych	9 947,73	21 121,60
Razem:		2 931 029,42	2 791 011,45
85216 Zasiłki stałe	3110 – świadczenia społeczne	2 013 579,42	2 178 727,31
Razem:		2 013 579,42	2 178 727,31
85219 Ośrodki pomocy społecznej	3020 – nagrody i wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	18 477,17	18 688,21
	3110 – świadczenia społeczne	7 100,00	8 000,00
	4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników	2 864 068,88	2 843 161,64
	4040 – dodatkowe wynagrodzenie roczne	225 274,03	217 433,76
	4110 – składki na ubezpieczenie społeczne	508 042,36	498 669,50
	4120 – składki na Fundusz Pracy	48 114,51	45 315,69

Rozdział	Paragraf	Wydatki w 2015 roku	Wydatki w 2016 roku
	4170 – wynagrodzenia bezosobowe	-	5 190,00
	4210 – zakup materiałów i wyposażenia	54 550,96	77 020,37
	4230 – zakup leków i materiałów medycznych	23,70	-
	4260 – zakup energii	35 398,73	37 350,36
	4270 – zakup usług remontowych	7 800,62	29 737,11
	4280 – zakup usług zdrowotnych	1 718,50	1 845,50
	4300 – zakup usług pozostałych	51 714,61	50 500,97
	4360 – opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej	5 667,51	5 418,27
	4410 – podróże służbowe krajowe	13 650,40	14 360,40
	4430 – różne opłaty i składki	1 179,36	1 357,77
	4440 – odpisy na ZFSS	91 358,47	88 852,80
	4480 – podatek od nieruchomości	6 127,00	6 362,00
	4510 – opłaty na rzecz budżetu państwa	88,62	-
	4700 - szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	1 000,00	5 740,68
	6050 – wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	-	23 985,00
	6060 – wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	-	29 267,59
	Razem:	3 941 355,43	4 008 257,62
85220	3020- nagrody i wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	17,54	13,56
Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników	34 059,62	34 329,11
	4040 – dodatkowe wynagrodzenie roczne	2 506,92	2 728,68
	4110 – składki na ubezpieczenie społeczne	5 931,39	6 409,79
	4120 – składki na Fundusz Pracy	871,74	905,68
	4210 – zakup materiałów i wyposażenia	3 763,06	6 000,00
	4260 – zakup energii	9 314,18	2 025,00
	4270 – zakup usług remontowych	416,74	720,00
	4280 – zakup usług zdrowotnych	-	40,00
	4300 – zakup usług pozostałych	2 324,38	3 133,00
	4360 - opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej	469,52	445,00
	4440 – odpisy na ZFSS	1 093,93	1 093,93
	4700 - szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	30,00	85,00
	Razem:	60 799,02	57 928,75

Rozdział	Paragraf	Wydatki w 2015 roku	Wydatki w 2016 roku
85228 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	3020- nagrody i wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzenia	449,05	-
	4010 – wynagrodzenie osobowe pracowników	33 907,93	-
	4040 – dodatkowe wynagrodzenie roczne	1 758,78	2 627,73
	4110 – składki na ubezpieczenie społeczne	5 676,72	5 808,20
	4120 – składki na Fundusz Pracy	75,65	669,67
	4170 – wynagrodzenia bezosobowe	-	42 180,15
	4210 – zakup materiałów i wyposażenia	2 196,24	-
	4280 – zakup usług zdrowotnych	38,00	-
	4300 – zakup usług pozostałych	1 551,70	-
	4360 - opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej	140,00	-
	4410 – podróże służbowe i krajowe	2 112,00	-
	4440 – odpis na ZFSS	1 093,93	-
	Razem:		49 000,00
85231 Pomoc dla cudzoziemców	3110 – świadczenia społeczne	34 967,00	93 402,40
Razem:		34 967,00	93 402,40
85295 Pozostała działalność	3110 – świadczenia społeczne	796 689,91	703 034,49
Razem:		796 689,91	703 034,49
85321 Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności	3020 – wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	60,00	200,65
	3030 – różne wydatki na rzecz osób fizycznych	-	116,00
	4010 – wynagrodzenie osobowe pracowników	190 351,02	209 998,03
	4040 – dodatkowe wynagrodzenie roczne	14 833,33	15 007,15
	4110 – składki na ubezpieczenie społeczne	34 798,26	36 477,50
	4120 – składki na Fundusz Pracy	4 086,19	5 153,95
	4170 – wynagrodzenia bezosobowe	97 894,00	86 773,00
	4210 – zakup materiałów i wyposażenia	45 782,13	57 916,31
	4260 – zakup energii	10 999,22	10 662,00
	4270 – zakup usług remontowych	1 700,00	1 243,00
	4280 – zakup usług zdrowotnych	134,00	98,00
	4300 – zakup usług pozostałych	179 155,58	159 432,73
	4360 - opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej	1 465,00	1 326,00
	4410 – podróże służbowe i krajowe	948,20	96,00
	4440 – odpisy na ZFSS	5 469,65	5 560,81

Rozdział	Paragraf	Wydatki w 2015 roku	Wydatki w 2016 roku
	4700 - szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	-	825,66
	Razem:	587 676,58	590 886,79
85324	4210 – zakup materiałów i wyposażenia	3 887,00	3 887,00
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	4300 – zakup usług pozostałych	9 728,58	9 703,44
	4360 - opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej	-	325,00
	4370 – opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej	320,00	-
	Razem:	13 935,58	13 915,44
	RAZEM WYDATKI	33 155 245,69	74 368 729,62

Załącznik nr 2 Zestawienie dochodów budżetowych za lata 2015 – 2016

Rozdział	Paragraf	Dochody w 2015 roku	Dochody w 2016 roku
85201 Placówki opiekuńczo-wychowawcze	0920 – Wpływy z pozostałych odsetek	36,05	3,57
	Razem:	36,05	3,57
85202 Domy Pomocy Społecznej	0830 – Wpływy z usług	41 980,85	63 754,66
	0920 – Wpływy z pozostałych odsetek	24,62	66,33
	0970 – Różne dochody	323,85	422,38
	Razem:	42 329,32	64 243,37
85203 Ośrodki wsparcia	0830 – Wpływy z usług	7 714,80	4 531,99
	0920 – Wpływy z pozostałych odsetek	8,84	5,12
	Razem:	7 723,64	4 537,11
85204 Rodziny zastępcze	0680 – Wpływy od rodziców z tytułu odpłatności za utrzymanie dzieci w rodzinach zastępczych	436,64	0
	0690 – Wpływy z różnych opłat	11,60	0
	0920 – Wpływy z pozostałych odsetek	141,89	12,50
	0970 – Wpływy z różnych dochodów	685,36	354,84
	Razem:	1 275,49	367,34
85211 Świadczenie wychowawcze	0920 – Wpływy z pozostałych odsetek	0	16,76
	Razem:	0	16,76
85212 Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	0690 – Wpływy z różnych opłat	687,70	113,60
	0920 – Wpływy z pozostałych odsetek	254 112,07	380 858,27
	0970 – Wpływy z różnych dochodów	151 201,81	144 524,69
	0980 – Wpływy z tytułu zwrotu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	479 606,22	325 525,51
	2360 – dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	15 286,00	0
	Razem:	900 893,80	851 022,07

Rozdział	Paragraf	Dochody w 2015 roku	Dochody w 2016 roku
85213 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach Centrum Integracji Społecznej	0970 – Wpływy z różnych dochodów	3 594,80	3 432,30
	Razem:	3 594,80	3 432,30
85214 Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	0830 – Wpływy z usług	3 287,04	1 614,86
	0920 – Wpływy z pozostałych odsetek	762,08	440,66
	0970 – Wpływy z różnych dochodów	11 061,08	8 097,77
	Razem:	15 110,20	10 153,29
85216 Zasiłki stałe	0920 – Wpływy z pozostałych odsetek	897,35	131,81
	0970 – Wpływy z różnych dochodów	17 820,45	23 046,71
	Razem:	18 717,80	23 178,52
85219 Ośrodki pomocy społecznej	0570 – Grzywny, mandaty i inne kary pieniężne od osób fizycznych	0	311,81
	0690 – Wpływy z różnych opłat	85,00	78,40
	0870- sprzedaż zużytych i zbędnych składników majątkowych	0,00	1 122,00
	0920 – Wpływy z pozostałych odsetek	3 683,68	10 248,72
	0970 – Wpływy z różnych dochodów	1 523,42	2 845,80
	Razem:	5 292,10	14 606,73
85228 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	0690 – Wpływy z różnych opłat	0	23,20
	0830 – Wpływy z usług	139 963,16	172 652,89
	0920 – Wpływy z pozostałych odsetek	33,90	144,70
	0970 – Wpływy z różnych dochodów	108,91	0
	Razem:	140 105,97	172 820,79
85295 Pozostała działalność	0970 – Wpływy z różnych dochodów	0,00	480,00
	Razem	0,00	480,00
	OGÓŁEM DOCHODY	1 135 079,17	1 144 861,85